Milliyet
ÇOCUK
27 Kasım 1978 • Sayı 48 • 750 kuruş

POSTER

CEMİL
(Fenerbahçe)

bir çizgi romanın tamamı

HAYALET GEMİ

Çizgi Diyarından Tarantula Sunar

püskül ile çilli

ÇİLLİ İYİ BİR İŞ YAPACAĞINI SANMIŞTI, YANILDI İŞTE O KADAR.. BUNUN ÜZERİNE ÇOK AĞIR KARARLAR ALIR.

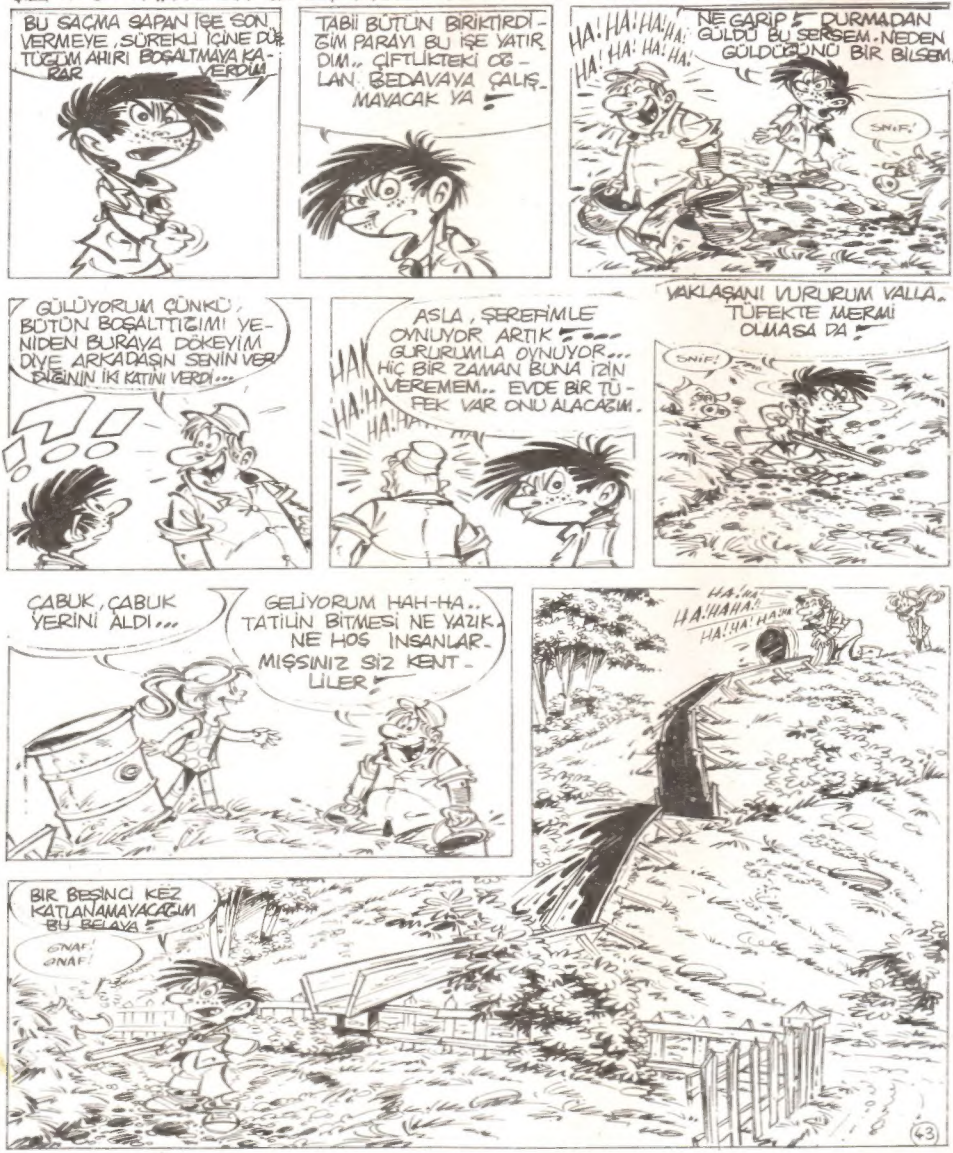

OKURUN SESİ

● Dergimi okumak için pazartesi gününü iple çekiyorum. En çok matematik problemleriyle ilgileniyorum. Bu konuya daha geniş yer ayırırsanız sevinirim.

Sevde Kralli (İstanbul)

● Derginizin devamlı okuyucusuyum, pullarla ilgili bilgi ve yanılanabileceğim yayın yok. Dergide bir pul köşesi açarsanız sevinirim.

Şeref Bornovalı (İstanbul)

Dilediğinizi yerine getirerek bir "Pul Köşesi" açtık sevgili okurumuz. Umarız izliyorsunuz.

"Milliyet Çocuk Dergisi"ni çok beğeniyorum. "Püskül ile Çilli"nin posterini yayımlamanızı çok istiyorum, ayrıca Pembe Panteri yeniden yayımlayamaz mısınız?

Özgür Tığlı (Yozgat)

" Pembe Panter"in yeni serüvenleri dergimizde yeniden yayımlanmaya başlandı.

● Dergimizi her hafta sürekli alıyor ve çok beğeniyorum. Böyle bir dergi yayımladığınız için çok teşekkür ederim. "Hayvanlar Ansiklopedisi"ne daha fazla yer ayıramaz mısınız

Güner Özgün (Niğde)

bizden size

Poster yayımını bu hafta Fenerbahçe'nin usta bir futbolcusuyla sürdürüyoruz. Cemil, bu sayımızın posterini oluşturuyor. Yine her sayı yayımladığımız, "Çizgi-klasikler"de bu hafta bir serüven işleniyor. "Hayalet Gemi"yi hepinizin severek okuyacağına inanıyoruz.

O Öykümüz Ahmet İlterberk'ten: "Ali'nin Bir Konuğu Var"... Genç sanatçı, "Milliyet Gazetesi" mizah sayfasının da yazarlarından. Öyküsünü ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

● Her sayı sürdürdüğümüz, "Sözcükler Arasında", "Bir Olayın Arkası", "Mehmet'in Çevresi" adlı dizilerimiz hakkındaki düşüncelerinizi belirten mektuplarınızı bekliyoruz.

● Ülkemizdeki en önemli antik yerleşim merkezlerinden birisi de Efes. Çok uzun yıllar bir kültür kenti olarak anılmış Efes'teki en önemli yapılardan birisi de "Celsus Kitaplığı". Kitaplık, restore edilerek geçtiğimiz aylarda halka açıldı. Arkadaşımız Engin Akyüz de buraya giderek izlenimlerini sizler için yazdı. Yazısını seveceğinize inanıyoruz.

● Dergimiz Yazı İşleri Yönetmeni Ülkü Tamer, daha önceki sayılarımızda belirttiğimiz gibi, Frankfurt Kitap Fuarı'na sizler adına katılmıştı. İzlenimlerini gelecek hafta sunacağız.

● "Uygarlığın Kilometre Taşları" ünlü bir ustayı konu ediyor. Onu yalnızca bir ressam, ya da bilim adamı diye adlandıramıyoruz. Çünkü Leonardo da Vinci hem ressam, hem de bilim adamı. Ayrıca bir çok tasarımları da var. Öyküsünü ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

● Haftaya pazartesi günü buluşmak üzere hepinize güzel günler dileriz sevgili okurlar...

Leonardo da Vinci

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

1978 / Sayı 48

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ABDİ İPEKÇİ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış
Milliyet Ofset tesislerinde basılmıştır

27 Kasım 1978

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları
Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: Yıllık: 338 TL — Altı aylık: 169 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

atasözleri

" Kediye Ciğer Emanet Edilmez" diye bir atasözümüz var. İlk bakışta bu söz bize doğru gibi görünebilir. Ama biraz incelendiğinde, bu sözün hiç de doğru olmadığı anlaşılır. Şöyle ki:

Bu söz bize kötü kişilerden sakınmamızı ve onlara hiçbir zaman güvenmemenizi öğütler. Halbuki toplumdaki kötü kişilere yardım eli uzatılmalı ve bu kişilerin saplandıkları bataklıktan çıkmaları için dernekler ve kuruluşlar açılmalıdır. O zaman belki bu gibi kişilerin pek çoğu kurtulmuş olur.

İLKGÜL ALTINDAĞ
(Trabzon)

GEZEGENLER SAVAŞIYOR

MIS TIK

OH! İNANILIR GİBİ DEĞİL!

YÜRÜYORUM. HEM DE KENDİMİ ÇOK GÜÇLÜ VE GENÇ BULUYORUM...

ÇIKIŞ

ÇOK ŞAŞTIM BU OLAYA BAY BİLGİN..

KÖYLÜLER DE SİZİN YAPTIKLARINIZA ŞAŞIRDI.. BİLİM ALANINDA SİZ ONLARDAN İLERİ DESİNİZ. BİZ DE SİZLERDEN İLERİDEYİZ...

HA-HAYT! BAKTA GÖR BAY RAHİP. YARIM SAAT ÖNCE HASTAYDIM.. ŞİMDİ DEMİR GİBİYİM...

KENDİNİ TANRININ SÖZCÜSÜ DİYE YUTTURDUN ONCA YIL... ASIL TANRININ SÖZCÜSÜ ONLAR...

BUNDAN SONRA GÖKTEN GELEN ADAMLARIN TANRISINA TAPACAĞIZ. TANRININ MELEKLERİ ONLAR..

İŞLER KÖTÜ GÖKTEN GELENLERLE ANLAŞMALIYIM..

AMA HANGİSİ GÜÇLÜ BUNLARIN? HIMM! SONRADAN GELENLER DAHA GÜÇLÜ.. ONLARIN BAŞKANIYLA ANLAŞACAĞIM...

EY BÜYÜK MELEK, SEN BİZE TANRININ YOLLADIĞI ELÇİSİN..

HOPPALAA!.. NELER SÖYLÜYOR BU BİLGİSİZ KİŞİ?...

BEN BU KÖYLÜLERİN BAŞKANIYIM.. ONLAR BENİM EMİRLERİMİ DİNLERLER. BEN DE SENİN EMİRLERİNİ DİNLEYECEĞİM..

BENİ KANDIRMAK İSTİYOR.

HIMM!.. ÖNCE KIZDI.. AMA ŞİMDİ YÜZÜ GÜLÜYOR. BANA EVET DERSE ESKİSİ GİBİ EGEMEN OLUR RAHAT YAŞARIM...

BU ÇIKARCIYA BİR DERS VEREYİM..

DEMEK SÖZLERİMİ EMİR SAYACAKSIN..

ELBETTE, TANRI ELÇİSİNİN SÖZLERİ KUTSAL EMİRLERDİR...

HAYDİ HEPİNİZ BENİM GİBİ YAPIN, MELEKLERİN AYAĞINA KAPANIN..

HAYIR, SEN DE KALK AYAĞA...

DAHA ÖNCE DE MELEK OLMADIĞIMIZI SÖYLEDİK.. BİZLER DE SİZİN GİBİ İNSANIZ. ÇOK ÇALIŞTIK, ÇOK OKUDUK, ÇOK ÖĞRENDİK.. BÖYLECE DOĞADAKİ GÜÇLERE EGEMEN OLDUK...

ŞİMDİ BİR İNSANLIK GÖREVİMİZ VAR.. BİLDİKLERİMİZİ SİZLERE DE ÖĞRETECEĞİZ.. O ZAMAN SİZLER DE BİZİM GİBİ UÇABİLİRSİNİZ.. TOPRAĞI DAHA İYİ İŞLER, DAHA GÜZEL ÜRÜN ALABİLİRSİNİZ. RAHAT OTURULACAK EVLER YAPAR ÇOCUKLARINIZI OKUTUR, MUTLU OLURSUNUZ...

SANA GELİNCE BAY RAHİP. BAŞKAN DEĞİLSİN ARTIK.. TEPEDEN İNME BAŞKANLIK OLMAZ !..

EYVAH. BEN NASIL GEÇİNECEĞİM ?

SİZLER BAŞKANINIZI KENDİNİZ SEÇECEKSİNİZ.. BÖYLECE KENDİ KENDİNİZİ YÖNETMİŞ OLACAKSINIZ. İSTERSENİZ BAY RAHİBİ DE SEÇEBİLİRSİNİZ..

YAŞA ! GÖKLERİN MELEĞİ..

BİLİYORUM SAPLANTILARDAN KURTULMAK GÜÇTÜR. MELEK OLDUĞUMA İNANMAK İSTİYORSUNUZ. AMA BEN İNSANIM.. ADIM DA BİLGİN. LÜTFEN BENİ ADIMLA ÇAĞIRIN.

BİZLER SENİ BAŞKAN SEÇİYORUZ BAY BİLGİN !

SİZLERE TEŞEKKÜR EDERİM AMA BEN ÇOK UZAK BİR ÜLKEDEN GELDİM... SİZLERE YABANCIYIM. YABANCILAR BAŞKA ÜLKELERİ YÖNETEMEZLER.. BUNA HAKLARI YOKTUR.. BAŞKANINIZI KENDİ ARANIZDAN SEÇİN...

BAY BİLGİN DOĞRU SÖYLÜYOR..

NASIL YAPACAĞIZ BU İŞİ ?

SİZLERE HER ŞEYİ ÖĞRETECEĞİZ.. HAYDİ TOPLANIP KONUŞALIM..

DEVAM EDECEK

✱ *BİR ÖYKÜ*

ALİ'NİN BİR KONUĞU VAR

AHMET İLTERBERK

Oakşam Ali'nin gözüne uyku girmiyordu. Yatakta bir sağa döndü, bir sola. Bir tavandaki oymalara baktı, bir pencerelerdeki perdelere. "Şekerli yoğurt yersem belki uykum gelir" diye düşündü. Şekerli yoğurdun uyku getirdiğini babasından işitmişti. Ama buzdolabındaki yoğurt çok soğuk olduğundan vazgeçti. Yeniden yatağa girdi.

Yarın evlerine öğretmeni gelecekte. Çok kıvançlıydı Belki de uykusu bu yüzden kaçmıştı. Serpil öğretmen geçen gün sınıfta "Çocuklar" demişti. "Oturduğum evden çıkmam gerekiyor. Yörenizde kiralık ev var mı? Ben kaç gündür arıyorum ama bulamıyorum. Anneniz, ablanız da bir araştırıversinler. Olur mu?" Bütün öğrenciler bir ağızdan bağırmışlardı: "Olur öğretmenim."

Sınıfta herkesten önce Ali, öğretmenine müjdeyi vermişti: "Bizim evde oturun. Öyle güzel ki. Üstelik babam sizden fazla kira da istemez."Serpil öğretmen çok sevinmişti, "Sağol Ali" diye teşekkür etmişti. "Yarın gelir, bir bakarım. Hemen taşınsam ne iyi olur. Adresinizi versene"

Ali henüz annesi ile babasına olanları anlatmamıştı. Onlardan izin almadan böyle bir işe girişmenin doğru olmadığını biliyordu. Ama bunda kötülük yoktu ki. Ayrıca evlerine en sevdiği kişiyi, öğretmenini çağırmıştı. Hem annesi ile babasına sürpriz olurdu. Her ikisi de sürprizden hoşlanırlardı.

Aynı zamanda Ali, öğretmenine de güzel bir sürpriz yapacaktı. Çünkü Serpil öğretmen elmayı çok severdi. Alilerin evinin hemen yanıbaşında da manav vardı. Öyle güzel, öyle kırmızı elmalar satardı ki, görenin ağzı sulanırdı. Evlerine gelip de o elmaları görünce nasıl şaşıracaktı kimbilir. Ali'nin içini birden bir endişe kaplayıverdi: "Keşke önceden bunu da söyleseydim. Başka bir ev bulsa da, daha güzel evlere rastlasa da bizimkini yeğlerdi."

Öğretmeni evlerini mutlaka beğenecekti. Bundan hiç kuşkusu yoktu. İçeri girer girmez doğruca mutfağa götürecekti öğretmenini. Derslerde hep temiz mutfakların sağlığa olan yararlarından sözederdi, Serpil öğretmen. Pencerelere tırmanan sarmaşıkları da sevecekti. Çiçeklere tutkundu ve onların korunması için çabalardı. Bir keresinde sınıf arkadaşlarından Oktay, okul bahçesindeki bir karanfili koparınca kızmıştı. "Onların da canı var, yapmamalıydın" demişti. Sonra sözünü sürdürmüştü: "Şimdi solup gidecek. Oysa doğal yerinde uzun zaman daha yaşardı." Oktay çok utanmış, bir daha hiçbir çiçeği koparmamıştı. Şimdi bu işe annesi ile babası da sevineceklerdi. Başkası olsa belki bahçedeki çiçekleri koparır diye endişelenirlerdi. Ama Serpil öğretmen böyle bir şey yapmazdı.

Babası bahçeye çok emek vermişti. İşten eve gelir gelmez biraz dinlenir, sonra doğru bahçeye çıkardı. Kuruyan dalları kocaman makasıyla keser, sular, ilaçlar, komşuları Hayri Beylerden tohum ister, saatlerce uğraşırdı. Arasıra annesi camı açıp bağırırdı: "Beeey... Yemek soğudu. Gelsene." Babası "Şimdi geliyorum" diye yanıtlar ama bir türlü gelemezdi. Annesi kaç kez yeniden ısıtırdı babasının yemeğini. Fakat Ali top oynamaya dalıp yemeğe biraz gecikse, babası öyle kızardı ki.

" Aynı evde oturunca belki öğretmenim bana zor soru sormaz" diye geçirdi içinden. "Derste problemleri yanlış çözdüğüm zamanlar kızmaz." Sonra da düşündüklerinden utandı. "Bencillik ediyorum" dedi, "Arkadaşlarımın arasında

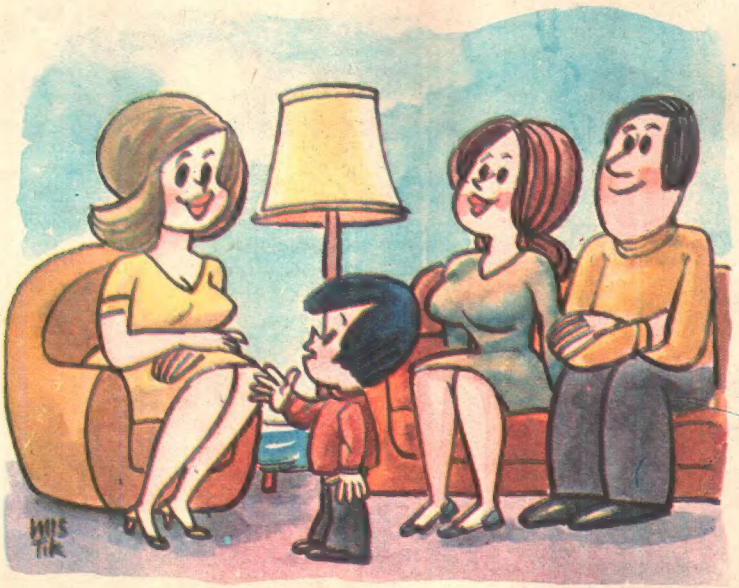

ayrıcalıklı duruma düşmek istemem. Başarıya bilgili ve dürüst bir öğrenci olarak ulaşmalıyım. "Gene de arkadaşlarının kendisini nasıl kıskanacaklarını düşünüyordu. Birbirlerine Ali'yi göstererek "Öğretmenimiz işte bunların evinde oturuyor" diyeceklerdi. Ayşe'nin at kuyruğu saçlarını savurarak "Pöh. Nolmuş sanki?" diye mırıldanacağını, hızla kaçacağını biliyordu. Kıskanacaklardı işte, kıskanacaklardı. "İnşallah öğretmenim başka ev bulmamıştır. İnşallah kararından dönmemiştir" dedi. Gözleri tavandaki oymalardaydı. Uyuyakalıverdi.

Sabah gözlerini açtığında, hergünkünden daha da sevinçliydi Ali. İçi içine sığmıyordu. Diğer günler "İçmem" diye direttiği sütü bile bir dikişte içiverdi. Annesi şaşırdı. Babasına göz kırparak "Sanırım bir suçu var. Yoksa içmez, huysuzluk ederdi" dedi. Babası güldü: "Yok canım, özlemiştir. Bak bugün kendiliğinden içiverdi. Sen her zaman zorluyorsun. Üstüne düştükçe içmiyor. Oysa kendi haline bırakacaksın. " "Yaa öyle mi" diyerek kızdı annesi. "Demek sen çocuk eğitimini benden daha iyi biliyorsun." Annesi ile babası tam kavgaya tutuşacaklardı ki, Ali söze karıştı: "Bugün bize öğretmenim geliyor."

Annesi birden ayağa kalktı, babasına yöneldi: "Demedim mi sana. Bak bir suçu var ki, öğretmeni yakınmaya geliyor. "Babası "Anlamadan çocuğu suçlama" diye çıkıştı. "Ali yaramazlık yapmaz. Öğretmeninin geliş nedeni başkadır." İkisi de kendi kendilerine yargıya varmak istiyorlardı. Ali'ye sormak sonradan akıllarına geldi. Annesi "Peki öğretmenin niçin gelecek?" dedi. Babası da bir yandan peçeteyle ağzını kurularken "Bilseydim dün çarşıdan gelirken pasta alırdım" diye ekledi. Ali gülerek konuşmasını sürdürdü: "Şey... Bize oturmaya gelecek." Annesi o an ekmeğe yağ sürüyordu. "Tuhaf" diye mırıldandı. "Bugüne değin hiç gelmemişti. Peki akşam mı gelecek, yoksa gündüz mü?" Ali biraz daha açıklama yapmak gereksinimini duydu: "İkisi de. Gece gündüz." Annesi ile babasının şaşkınlıklarının arttığını görünce açıklamasını genişletti: "Ev sahibi, öğretmenimi evden çıkarıyormuş. Ben de bizim evde oturmasını önerdim. Çok kira da istemeyiz dedim. Öyle sevindi ki."

Annesi sofradan kalkarken elini başına götürdü: "Ama nasıl olur? Biz zaten kiracıyız. Ev bizim malımız değil ki. İçinde kiracı olarak oturduğumuz bir evi, başkasına nasıl kiraya veririz? Öğretmen gelince ne diyeceğiz, ne yapacağız bilmem ki. Zavallı ne bilsin boş bir ev sanmıştır. Boşuna umutlanmıştır. Bugün dinlence günü olmasaydı okula gider, gerçeği anlatırdım. Ama şimdi okul kapalı."

Öğleden sonra Serpil öğretmen geldi. Durumu anlayınca gülmeye başladı. O kadar çok gülüyordu ki, utançlarından kızaran annesi ile babası da gülmeye başladılar. "Çocuk işte çocuk" diyordu babası. "Nereden akıl etmiş bilmem ki." Ali neredeyse ağlayacaktı. Serpil öğretmen Ali'nin başını okşadı: "Nedenini biliyorum. Beni çok seviyor. Madem ki böyle istemiş, bir çözüm buluruz." Sonra annesi ile babasına döndü: "İzin verirseniz, başka bir ev bulana kadar Ali'nin konuğu olmak istiyorum. Gerçekte sizin de konuğunuzum ama en çok Ali'nin konuğu sayılırım." Annesi "Çok memnun oluruz" diye atıldı. Babası da güldü: "Hemen eşyalarınızı taşıyın. O iş bitince hep birlikte ev aramaya çıkarız."

Serpil öğretmen ile Ali gözgöze geldiler. İkisinin de sevincine diyecek yoktu.

TEMEL VE KAVAL

Atılan bir temel görsem ne vakit,
işte yine bir ev derim kendi kendime,
yükselecek duvarları birazdan
ama içinde bu biten evin de
ne duvarını ören oturacak, ne çatısını kapatan!

Atılan bir temel görsem ne vakit,
kavalımı anımsarım nedense,
dalıydı bir söğüt ağacının
kaval olmadan önce,
kopardım onca dal arasında tanıyıp onu.

Yonttum bir güzel çakımla,
sesi akıtsın diye içinden
boşalttım özünü, sıyırdım kabuklarını,
delikler açtım sıra sıra,
teriyle boyandı avuçlarımın.

Günlerce yonttum, yoruldum ama
şimdi bir kavalım var elimde
üflediğim zaman yorgunluğumu çıkaran.
Oturmadıktan sonra evin içinde
nasıl dinlenecek temeli atan?

KEMAL ÖZER

✱ *Buruşuk giysileri düzelten, ütüyü kolaylaştıran sıcak yardımcının adı:*

BUHAR ÜTÜSÜ

Buhar ütüsünün amacı, nemli kumaşları yumuşak, düzgün bir biçime sokmaktır. Varsa, bazı katları belirgenleştirmektir. Ağır, demir ütünün baskısı kumaşlar üzerindeki kırışıkları giderir.

Çok uzun yıllar boyunca, demir ütüler kullanılmıştır. Bu kalıp halindeki demir ütülerin altı düzleştirilmiş, üst kısımlarına da bir kol takılmıştı. Isınmaları için de ateşe konurlardı. Bazı ateş ütülerinin ortasında bir boşluk yer alır, buraya kor halinde ateş konurdu. Böylece ütü daha uzun bir süre sıcak kalırdı.

Günümüz ütülerinde, ütüyü kendi içinden ısıtan elektrikli bir parça vardır. Bu parça ya ütünün taban levhasına gömülü olur, ya da basınç levhasıyla tabana kenetlenir.

Buharlı ütü, adını içinde taşıdığı buhardan alır. Ütünün alt yüzeyinden çıkan buhar ütülenecek kumaşı nemlendirir. Kumaşın her yanını eşit derecede ıslatmak için en iyi yöntem buhardır. Ancak, bazı kumaşlar buharlı ütüden hoşlanmazlar. Bunların başında ipekliler gelir.

Değişik kumaşlar da değişik ısıları severler. Bu yüzden ütülerde termostat denen bir ısı ayarlayıcısı vardır. Termostat, ısıtıcı parçaya gelen elektrik akımını ya kısar ya da çoğaltır.

Buharlı ütüler suyla çalışır. Su, depo denen bölüme konur. Ütünün kol kısmından yönetilen bir açıp-kapama musluğu, suyu ütünün sıcak taban levhasına salar.

Su, taban levhasına değer değmez buharlaşır ve dar, uzun bir yivden geçerek levhanın dibine varır. Taban levhasına kazılı incecik kanallar vardır. Bu kanallar yardımıyla, buhar, ütünün üzerinde dolaştığı kumaşa eşit olarak dağılır.

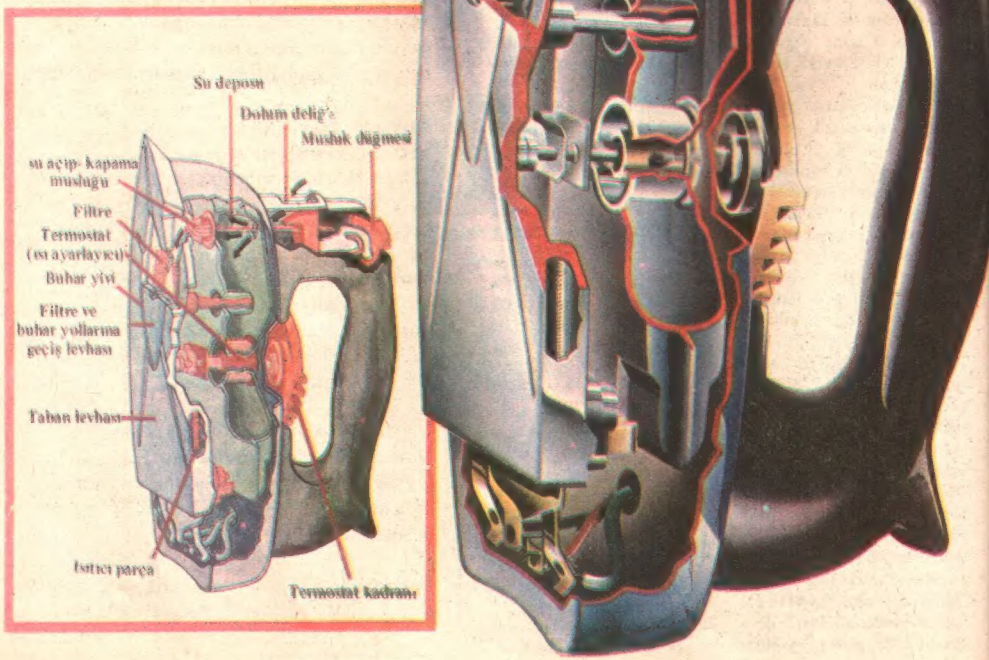

MEHMET'İN ÇEVRESİ

ATİLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

MEHMET KONUŞUYOR

Dedim ya, İzmit'teki toplantıda Mehmet kayboldu. Yok oldu. Çıldıracağım. Ne yapacağımı şaşırdım. Sokakta biraz koşuşturdum. Bulamadım. Yeniden toplantı salonuna döndüm. Bari kapıdaki görevliye danışayım dedim.

– Buralarda 11 yaşında bir çocuk gördünüz mü? Kapıdan çıktı mı?

– Nasıl bir çocuk?

Mehmet'i tarif ettim. Telaşlı halime önce şaşıran görevli eliyle salonun içini gösterdi.

– Sahnedeki çocuktanmı söz ediyorsunuz?

Gösterdiği yere baktım. Şaşkınlıktan düşüp bayılabilirdim. Evet,Mehmet sahnedeydi. Orada konuşmacılar bir masanın etrafında oturmuşlardı, konuşmalarını öyle yapıyorlardı. Tam ortada da, toplantıyı yöneten başkan vardı. Mehmet sahneye çıkmış, konuşmacıların yanına gitmişti; toplantı başkanını dürtekleyip duruyordu. Konuşmacılar öyle coşmuşlardı ki, kimse Mehmet'in farkına varmamıştı. Sahnede birkaç kişi birden ayağa fırlamış, birbirine bağırıyordu. Başkan da onları yatıştırmaya çalışıyordu; Mehmet'i farkedecek hali yoktu. Mehmet derdini anlatamadığını görünce, birden masanın üstüne kapı çalar gibi avucuyla vurdu. Üç kez. Tam da mikrofonun yanında vurduğu için salon inledi. Herkes şaşırdı. O zaman başkan da, konuşmacılar da, dinleyiciler de Mehmet'i farkettiler. Şaşkınlık daha fazla arttı. Herkes sustu. Gürültü bitti, salonu sessizlik bürüdü. En çok şaşıran da başkan oldu doğrusu. Ne diyeceğini bilemedi.

– Ne var oğlum? Sen de nereden çıktın?

Bağırış çağırıştan sonraki bu sessizlik, başkanın o andaki hali o kadar gülünçtü ki kendimi tutamadım, güldüm. Benimle birlikte salon da patladı. Bütün sinirler yumuşamıştı; herkes gevrek gevrek gülüyordu.

Mehmet eğilip başkanın kulağına bir şeyler söyledi. Başkan daha çok şaşırdı. O da Mehmet'e bir şeyler söyledi. Sahnedekiler fısıl fısıl konuşmaya başladılar, Mehmet'e bakarak. Salondan sesler yükseldi.

– Ne oluyor? Biz de anlayalım?

Başkan çaresiz gibiydi.

– Bu küçük arkadaşımız da konuşmak istiyormuş. Konuyla ilgili görüşleri varmış.

Salonda bir kahkaha daha patladı ve halk el çırpıp tempo tutmaya başladı.

– Konuşsun! Konuşsun! Konuşsun!

Başkanın yapabileceği bir şey kalmamıştı, ellerini açarak, "Genel istek üzerine söz arkadaşımızın" dedi. Mehmet mikrofonu eline aldı, "püf, püf" üfledi, bir iki öksürdü ve konuşmaya başladı.

– Benim adım Mehmet. İzmitli değilim, İstanbul'dan geliyorum.

Benim kalbim çatlayacak gibi çarpıyor. Heyecandan. Mehmet ise sakin, devam etti:

– İstanbulluyum ama İzmit'i de seviyorum. Gürültüyü, pis havayı ise hiç sevmiyorum. Herhalde biliyorsunuz ki, insanı en çok yıpratan şey gürültü. Eğer otoyolu, beton direklerin üstündeki demiryolunu yaparsanız insanlar daha çok ve daha çabuk yıpranacak. Bunun çaresi var ama çok pahalı diyorsunuz. İnsanların kulakları gürültüden sağır olursa, pis havadan hasta olursa, yeşillikten ve denizden bu kadar uzak kaldıkları için sinirleri bozulursa bu da pahalı olmaz mı? Sizce acaba bu yollar insanlardan ve çocuklardan daha mı önemli? Önce onları düşünelim de ondan sonra yolları düşünelim. Gürültüyü, pis havayı, hapisane gibi kenti yaşayacak olanlar yarının büyükleri, biz çocuklar. Bizlere ne olacak? Yıllar sonra bizler büyüdüğümüz zaman burada ne yapacağız? Bizleri düşünüp otoyolu İzmit'e bulaştırmayın, dağların ötesinden geçip gidin. İzmit'in içinde de koca koca yollar yerine oyun yerleri, gezme yerleri, eğlence yerleri yapın. Yeşillikler yapın. Burada doğa yok olmuş, gitmiş. Denizi doldurun, bir yarımada yaratın. Oraya tepeler, ağaçlar, dinlenme yerleri koyun. Pislik ve gürültü yaratmak için boşuna para harcamayın. Masraf yapacaksanız çevresi elinden alınmış biz çocuklar için bir şeyler yapın. Sözlerim bu kadar.

Konuşma bitince büyük bir alkış koptu. Mehmet sahneden indi, koşarak yanıma geldi, elimden tutup" çıkalım" dedi. Sanıyorum biraz utanmıştı. Biz çıkarken alkış devam ediyordu. Yaşlı bir kadın gelip Mehmet'i yanaklarından öptü. Ve biz çıktık. Mehmet dışarıda durdu. "Bana baktı" – Tuhaf mıydı? " diye sordu.

– Niye tuhaf olsun, Mehmet?

– Ya konuşma nasıldı?

– Günün en iyi konuşmasıydı. Ötekilerin söyleyecek sözleri kalmadı artık. Kutlarım.

– Ne yapayım? Kendimi tutamadım. İçim dolu dolu olmuştu. Bunları söylemem gerekiyordu.

– İyi yaptın, Mehmet. Düşüncelerini söylemekten hiç çekinme. Hele inandığın şeyleri savunmaktan hiç kaçınma. Sustuk. Tren istasyonuna doğru yürüdük.

EFES, CELCUS KİTAPLIĞI

Efes'teki ünlü yapıt antik çağın en önemli eserlerinden birisi...

Hazırlayan:
ENGİN AKYÜZ

İlk çağda Efes (o devirdeki adıyla Efesos) İyonyanın en büyük kenti idi. Bu gün turistlerin hayranlıkla gezdiği bu kalıntılarda bir zamanlar, 24.000 kişilik tiyatro sayısız tapınak, çeşme ve anıtlarıyla 300.000 kişiyi barındıran bir kent vardı.

Buradaki en önemli ve görkemli eserlerden birisi de, "Celsus Kitaplığı"dır.

M.S. 2. yüzyılda yaşamış olan Asya Eyalet Valisi Celsus Polemeanus Efes kentine bir kitaplık yaptırmayı arzulamış, ancak ölünce oğlu Julius Aquile babasının adına bu kitaplığı yaptırmıştır. Antik çağdaki üç büyük kitaplıktan birisidir. (Ötekiler Bergama ve İskenderiye'dedir)

O çağda Efes, bilim ve kültürün yayıldığı bir sanat merkezi idi. Buradan yetişen düşünürlerin antik çağ tarihçilerinin, yontucuların ünlü Celsus kitaplığında çalıştıkları ve 145 yıl süre ile kültür yaşamlarının buradan kaynaklandığı bilinmektedir. Ancak Efes'i ele geçiren ve ateşe veren Got'lar, bu üstün eserin içindeki yüzbinlerce eseri

de acımasızca yakmışlardı. Daha sonra kitaplığın ön yüzü onarıldı ve önü bir havuz biçimine getirildi. Bir deprem sonunda bina bütünüyle yıkıldı ve 1800 yıl toprak altında kaldı.

Avusturya Kazıbilim Enstitüsü kazıbilimcilerince yürütülen Efes kazılarında önce kitaplığın temelleri bulundu. Sonra da uzun yıllar süren bir araştırma sonunda kitaplığın 700'e yakın parçası tek tek toplandı. Yerde birleştirilerek kitaplığın bir planı çizildi. Bulunan parçalar binanın % 80'inin kapsıyordu. 1970 yılında, yapılan plâna göre kitaplığın restorasyon çalışmaları başladı. Ve 8 yıllık bir uğraşıdan sonra antik çağın bu dev kültür merkezi geçtiğimiz Eylül ayının sonunda düzenlenen bir törenle bütün dünya sanatseverlerine açıldı.

İki katlı kitaplığa basamaklarla çıkılan 3 kapıdan giriliyor. Eskiden ön yüzde bulunan sütunlar arasında 4 heykel vardı. Şimdi Avusturya müzelerinde bulunan bu heykellerin de kopyaları yaptırılarak özgün yerlerine konulmuştur. Eşsiz bir taş işçiliği ile süslü bulunan bu kitaplık binası, özenli bir restorasyon sonunda Efes kalıntılarının en görkemli bir eseri olarak gezenlerin hayranlığını kazanmaktadır.

Resimler:

(Karşı sayfada - üstte): Celsus Kitaplığı'nın şimdiki durumu. (Karşı sayfada - altta): Kazıbilimciler bir eserin özgün biçimini saptamak için, buldukları parçalarla eserin bütününü düşünürler. Buna göre de o eseri çizerler.

(Üstte): Celsus Kitaplığı'nın bir başka resmi. (Sağda) :Celsus Polemenaos Celsus Kitaplığı'nı yaptırmak istemiş, ancak bunu oğlu başarmıştır.

FEN VE TABİAT

TOPRAK

1. Bitkilerin kök salıp yetişebilmeleri için, üst toprak katının nasıl olması gerekmektedir?
   (a) Kalın ve humuslu.
   (b) İnce ve killi.
   (c) 80 santimetre kalınlıkta.
   (d) Bitkilerin kök salıp yetişmeleri konusunda, üst toprak katının hiç önemi yoktur.

2. Ürün verme bakımından hiç bir değer taşımayan verimsiz topraklar, yurdumuzdaki toprakların yaklaşık kaçta kaçıdır?
   (a) Yarısı.
   (b) Üçte biri.
   (c) Altıda biri.
   (d) Yirmide biri.

3. Aşağıdaki işlemlerden hangisi, toprağın verimini arttırma bakımından önem taşımaz?
   (a) Toprağın gübrelenmesi.
   (b) Toprağın sulanması.
   (c) On beş yıl süreyle hiç ekilmemesi.
   (d) Modern tarım araçlarının kullanılması.

4. Toprağın temizlenmesi ve sürülmesine kısaca ne ad verilir?
   (a) Toprağın gübrelenmesi.
   (b) Toprağın işlenmesi.
   (c) Toprağın taşınması.
   (d) Toprağın tohumlanması.

5. Toprağın sürülmesi, bir çok bakımdan yararlıdır. Aşağıda, bu yararlardan üçü belirtilmiştir. Cümlelerden biri doğru değildir. Doğru olmayan cümle hangisidir?
   (a) Toprağın sürülmesi, toprağı yumuşatmak bakımından yararlıdır.
   (b) Toprağın su ve hava almasını sağlamak bakımından yararlıdır.
   (c) Yaban otlarının temizlenmesini sağlamak bakımından yararlıdır.
   (d) Tarlalar arasında doğal bir sınır çizmesi bakımından yararlıdır.

6. Tohumları çok sık aralıklarla ekmek neden sakıncalıdır?
   (a) Çok sık ekilen tohumlar, aynı yerdeki besini paylaşmak zorunda kalırlar; bu yüzden gerektiği gibi beslenemezler.
   (b) Çok sık ekilen tohumlar, toprağın içinde hiç hava bırakmazlar.
   (c) Çok sık ekilen tohumlardan yetişecek bitkiler, birbirlerine dolanırlar; sonradan onları ayırmak güç olur.
   (d) Çok sık ekilen tohumlar, toprak üstüne doğru değil, toprak altına doğru gelişirler.

7. Tohumların temizlenmesi ve ilâçlanması için yurdumuzda bazı bölgelerde tohum temizleme yerleri açılmıştır. Bu yerler, hangi bakanlığa bağlıdır?
   (a) Ticaret Bakanlığı'na.
   (b) Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na.
   (c) Köy İşleri Bakanlığı'na.
   (d) Tarım Bakanlığı'na.

8. Merdanelemek nedir?
   (a) Tohumlar arasındaki yabancı maddeleri temizlemektir.
   (b) Tohum ektikten sonra toprağı sıkıştırıp tohumları iyice yerleştirmektir.
   (c) Tohumları, çeşitlerine göre ayırıp değişik derinliklerde ekmektir.
   (d) Tohumu ilâçlamaktır.

9. Bitkileri besleyebilmek için toprağa karıştırılan doğal ya da madensel maddeye ne ad verilir?
   (a) Besin.
   (b) Oksijen.
   (c) Gübre.
   (d) Işın.

MATEMATİK PROBLEMLERİ

ÖLÇÜLER

1. Ali'nin babası, o gün yolculukta hiç aralıksız tam 6 saat otomobil kullandı. Bu 6 saat içinde 402 kilometre yol aldı. Acaba Ali'nin babası 1 saatte ortalama kaç kilometre gitmişti?

2. Ayşe'nin babası, otomobiliyle 1 dakikada ortalama 1150 metre yol gidiyordu. Bu hızla 3 saat otomobil kullanırsa acaba toplam kaç kilometre yol alacaktır?

3. Ali o gün trene bindi ve tam 36 kilometre yol gitti. Bu 36 kilometrelik yolu tam 1 saatte aldı. Acaba Ali'nin bindiği tren, saniyede ortalama kaç metre yol gitmişti?

4. Ayşe, otobüsle 4 saat yol gitti. Bu süre içinde otobüs bir kere 30 dakika mola verdi ve 210 kilometrelik yol aldı. Acaba otobüsün saatte ortalama hızı ne kadardı?

"Ben Neresiyim?" sorumuza konu olan kentten bir görünüş

10. Toprağı suladıktan sonra çapalamak neden gereklidir?
   (a) Tanecikler arasında hava barındırılmasını ve aşağılara su sızmasını sağlamak için.
   (b) Ekilen tohumları toprağa iyice karıştırmak için.
   (c) Toprağın enerjisini korumak için.
   (d) Tohumlar arasına karışmış yaban otlarını temizleyip yok etmek için.

11. Tarım araçlarını çeken araca ne denir?
   (a) Triyör.
   (b) Selektör.
   (c) Traktör.
   (d) Kültivatör.

12. Pülverizatör nedir?
   (a) Tohum temizlemede kullanılan araçtır.
   (b) Tohum ekmede kullanılan araçtır.
   (c) Çapalamada kullanılan araçtır.
   (d) Tohum ilâçlamada kullanılan araçtır.

13. Tınaz makinesi ne işe yarar?
   (a) Ekinlerin saplarıyla tanelerini ayırmaya yarar.
   (b) Ekin biçip harman yapmaya yarar.
   (c) Ekinleri derleyip bağlamaya yarar.
   (d) Ekin biçmeye yarar.

14. Nadas nedir?
   (a) Toprağa arka arkaya aynı türden bitkiler ekmeyip çeşitli bitkiler ekilerek bir ekim sırası güdülmesidir.
   (b) Toprağın, besin depo etmesini sağlamak için, dinlendirilmesidir.
   (c) Toprağın verimini arttırmak için modern tarım araçları kullanılmasıdır.
   (d) Toprağın sertleşmesidir.

15. Akarsuların ve rüzgârın yarattığı toprak kaybına ne denir?
   (a) Taşım.
   (b) Erozyon.
   (c) Yitik.
   (d) Mibzer.

16. Aşağıdaki önlemlerden hangisi, toprak kaybına engel olur?
   (a) Ağaç dikmek.
   (b) Toprağı her gün iki kere sulamak.
   (c) Toprağı güz aylarında ekmemek.
   (d) Toprak kaybı bir doğa olayıdır; hiç bir biçimde engellenemez.

GENEL KÜLTÜR

BEN KİMİM?

● İsveçliyim. 1833 yılında doğdum. Küçük yaşta bilimle ilgilenmeye başladım. Kendimi bilim adamı olarak yetiştirdim. Günün birinde, raslantı sonucu, dinamiti buldum. Bu buluşum bana milyonlar kazandırdı. Dinamitin barışçı amaçlarla kullanılacağını sanıyordum; ama bu buluşum sonradan başka amaçlarla da kullanılmaya başlandı. Ben de bir bakıma kendimi bağışlatmak için bir ödül kurdum. Ölümümden sonra bilim adamlarına, edebiyatçılara ve barış uğrunda çalışanlara verilmek üzere koyduğum bu ödül adımı yaşattı... Ölüm tarihim: 1896... Ben kimim?

BEN NERESİYİM?

● Dünyanın en büyük, en kalabalık kentlerinden biriyim.. Bir ipucu: İngiltere'nin başkentiyim. Bilin bakalım, ben neresiyim?

BEN NEYİM?

● Havanın ne kadar nemli olduğunu ve bu nemin değişip değişmediğini ölçen bir aracım. Benim ne olduğumu anladınız mı?

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

SOSYAL BİLGİLER

1—a 2—b 3—b 4—a 5—a
6—a 7—d 8—b 9—b 10—d
11—a 12—b 13—a 14—c 15—b
16—b 17—a 18—c 19—d 20—b

MATEMATİK PROBLEMLERİ

1 — 750 kuruş
2 — 250 kuruş
3 — 2595 kuruş
4 — 250 kuruş

GENEL KÜLTÜR

Ben Kimim — Jül Sezar
Ben Neresiyim — Japonya
Ben Neyim — Barometre

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

Sevgili çocuklar, eski bilgelerden birine sormuşlar: "bilgem" demişler, "bin altını mı yeğlersiniz, yoksa bin yeni sözcüğü mü?" Bilge hiç düşünmeden, "bin yeni sözcüğü" demiş. Niyesini de şöyle açıklamış: "Altınlar harcanır gider, ama sözcükler kalır. Yeni sözcüklerle yeni düşüncelere ulaşır insan. Böylece başarı da kazanır, para da. " Bugün de geçerliğini koruyor bu sözler. Zengin bir söz dağarcığı, uzağa gitmeye gerek yok, derslerimizde bile başarı sağlamanın ilk koşulu. Öyleyse söz dağarcığımızı zenginleştirmek için çaba harcamalıyız. Bu çabayı gösterdiyseniz geçen hafta verdiğimiz ana sözcüğün YERYÜZÜ olduğunu bulmuşsunuzdur. İpuçlarıyla da şu sözcükleri türetmişsinizdir: 1. Yer. 2. Yerel. 3. Yergi. 4. Yerli. 5. Yerli yersiz. 6. Yerine. 7. Yüz. 8. Yüzsüz. 9. Yüzüstü. 10. Gökyüzü...

Sözcükler de konu alanlarına göre çeşitlenir. Kimi sözcükler vardır insanların davranışlarını, huylarını anlatmak için kullanırız. Sözgelimi, her şeyde kendini, kendi çıkarını düşünenlere "bencil" deriz. Özü sözü bir olmayanlar için de "iki yüzlü" deriz. Bunlar, davranış belirten sözlerdir. Bu haftaki ana sözcüğümüz de bu türden. İnsan davranışlarıyla ilgili sözcüklerden. Birlikte dinleyelim kendisini: Ben, dört heceli, dokuz harfli, bileşik yapılı bir sözcüğüm. İşlerini düşüne taşına yapan kimselerin bir niteliğiyim. Benimle nitelenen kimseler, olur olmaz her işe karışmazlar, yerli yersiz konuşmazlar. Davranışları ölçülüdür. Ancak bunlar, beni bulmanıza yetmez. Şu ipuçlarını da kullanmanız gerek.

1. Birinci ve ikinci harfimin oluşturduğu sözcük, "iplik, sicim, tel gibi ince şeylerden oluşmuş bir örgü'nün adıdır. Özellikle balıkçıların kullandığı bir aracı düşündürür size. (. .)

2. Birincide bulduğunuz sözcüğün sonuna - ı eklerseniz, öyle bir nesnenin adı oluşur ki bir şeyin pek acı olduğunu anlatmak için ona benzetirsiniz. (. . .)

3. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü harflerimin oluşturduğu sözcüğün birden çok anlamı vardır. Bu anlamlardan biri, "dokunaklı, insanın gücüne giden" demektir. (. . . .)

4. Beş, altı ve yedinci harflerimin oluşturduğu sözcük de çok anlamlıdır. Bir anlamı "topluluğu yöneten kimse" demektir. (. . .)

5. Altıncı maddede bulduğunuz sözcüğün sonuna - lik ekini getirirseniz, "başa giyilen bir giysi"nin adı olur. (. . . . .)

6. Altıncı ve yedinci harflerimin oluşturduğu sözcük, "pişirilerek hazırlanan yemek" anlamına gelir. (. .)

7. Altıncıda bulduğunuz sözcüğün başına y harfini getirirseniz, eş sesli bir sözcük oluşturursunuz. Bir anlamı "az ıslak" demektir. (. . .)

8. Yedincide ortaya çıkan sözcüğün sonuna son iki harfimi getirirseniz, genç sözcüğünün karşıt anlamlısını elde edersiniz. (. . . . .)

9. Son iki harfimi değil de - a harfini getirirseniz", alkışlamak için söylenen bir sözcük" çıkar ortaya. (. . . .)

10. Dokuzuncuda ortaya çıkan sözcüğün sonuna - - me ekini ekliyor musunuz" yaşama ya da var olma süresi" anlamına gelen bir sözcük oluşturmuş olursunuz. (. . . . .)

Bilmem bulabildiniz mi beni? Dediğim gibi ölçülü davranışları olan kişiler için kullanılan bir niteliğim, bilin bakayım ben neyim? (. . . . .)

Ana sözcük:

1	2	3	4	5	6	7	8	9

MİLLİYET ÇOCUK
DERGİSİNE ABONE OLUNUZ

BİR OLAYIN ARKASI

AMERİKA İÇ SAVAŞI

Amerika Birleşik Devletleri'nde, 12 Nisan 1861 günü Charleston önündeki Sumter kalesinden açılan top ateşiyle bir savaş başladı. Dünyada ilk kez sayısı milyona yaklaşan ya da aşan orduları birbirine düşüren çok kanlı bir savaş...

Dört yıl süren bu savaşın bir başka ilginç yanı daha vardı. İki ayrı ulusu ya da devleti değil, aynı ülkenin insanlarını karşı karşıya getiriyordu. Amerika Birleşik Devletleri tarihinde "iç savaş" olarak nitelendirilen bu savaşta ülkenin kuzeyinde bulunanlarla güneyinde bulunanlar çarpışmıştı. O yüzden olaya Kuzey–Güney Savaşı adı da verilir.

Tarih kitapları, savaşın başlangıcında Kuzeylilerin başarısız olduğunu yazmaktadır. Ama sanayi, para ve sayı bakımından üstün oldukları için, 1863'ten sonra kazanmaya başladılar. Sonunda yenilgiyi kabul eden Güneylilerin başkomutanı general Lee (Li), 9 Nisan 1865'te silâhları bırakmayı önerdi. Dört yıl boyunca toplam 617,000 kişi ölmüştü bu savaşta.

Bu kadar büyük bir savaşın niye çıktığı sorusu akla geliyor hemen. Kitaplara baktığımızda, kölelik yüzünden çıktığının yazılmış olduğunu görürüz. Bilindiği gibi, Amerika anakarası (kıtası) bulunduktan sonra, Avrupalılar doğal kaynaklarından yararlanmak, türlü zenginliklerini elde etmek üzere buraya akın etmeye başlamışlardı. İspanyollar, Fransızlar, Hollandalılar ve İngilizler, çeşitli bölgelere yerleştiler, buralarda sömürgeler kurdular. Bugünkü Amerika Birleşik Devletleri'nin çekirdeğini oluşturan 13 İngiliz sömürgesi de XVII. yüzyılda böyle kurulmuş oldu. Başlangıçta İngiltere İmparatorluğuna bağlı olan bu sömürgeler, zamanla birtakım siyasal ayrıcalıklar elde ettiler. 4 Temmuz 1776'da yayınladıkları bir Bağımsızlık Bildirisi ile de 8 yıl süren savaşlardan sonra bağımsızlıklarını kazandılar.

Doğal koşullar, yaşama biçimi, toplum ve hükümet biçimindeki çeşitlilikler XVII. yüzyıldan sonra sömürgeleri birbirinden ayrı gelişmeye yöneltmişti. Kuzeydekiler, daha çok Avrupa'yı andıran bir görünüm içindeydiler. Küçük toprak sahipleri çeşitli ürünler ve hayvan yetiştiriliyor, odunculuk ve gemi yapımcılığı uğraş alanı olarak göze çarpıyordu. Büyük kentlerin, üniversitelerin yer aldığı Kuzeye karşılık, Güneyde limanlar ve sanayi kentleri pek azdı. Geniş topraklarında çiftlikler kurulmuş, buralarda hiçbir hakları olmayan zenci köleler çalıştırılarak tütün, pirinç, pamuk gibi tarım ürünleri yetiştirilmişti. Buraların yönetiminde de Avrupadakilere benzeyen zengin ve kültürlü toprak sahipleri ağır basmıştı.

Kitapların yazdığına göre, Kuzeyle Güney arasında çıkan iç savaşta kölelik sorunu etken olmuştu. Kuzeyliler özgürlük yanlısıydı çünkü. Dünyada tüm insanların özgür yaşamalarını istiyordu. Nitekim Güneylilerin yenilgisiyle biten iç savaştan sonra, bir yasayla kölelik kaldırıldı. Zencilere de toprak sahibi olma, oy verme gibi haklar tanındı.

Bu olayın arkasında aslında ekonomik çıkar çatışması yatıyordu. Büyük ve küçük toprak sahipleriyle yoksul beyazlar arasında bir dayanışma vardı. Toprak sahipleri kölelik kalkmasın istiyorlardı. Çünkü onlara, topraklarında ucuz çalıştıracakları kimseler gerekliydi. Yoksul beyazlar da zencilere düşmandı. Çünkü onlar, toprakları olmadığından, hem köle çalıştıramıyor, hem de köleler yüzünden düşük ücret alıyordu. Oysa sanayileşmiş olan Kuzeyde ise ucuz izçi çalıştırmaya gereksinim duyuluyordu. Kölelik ortadan kalkarsa, özgürlüklerini kazanan zenciler serbest kalınca sanayi kuruluşlarında işçi olabilir, kapitalist gelişmeyi hızlandırabilirdi. Ayrıca alışveriş gücüne kavuşacak bu insanlar, sanayide üretilen malları satın alarak onların daha fazla satılmalarına da yol açacaktı.

İşte bu ekonomik çıkarların çatışması idi Amerika iç savaşı'na neden olan.

Amerika Birleşik Devleti Cumhurbaşkanlarından, Abraham Lincoln...

AZİZ NESİN

ATASÖZÜ, ÖZSÖZ VE DEYİM NİTELİĞİ KAZANMIŞ

NASRETTİN HOCA

FIKRALARI

SUYUNUN SUYU

Hoca'ya bir köylü tavşan getirir. Hoca da köylüyü konuk eder, ağırlar, yedirir içirir. Ertesi hafta o köylü yine gelip Hoca'ya,

— Hani sana geçen hafta tavşan getiren köylüyüm ben ... der.

Hoca yine ağırlar, önüne sofra koyar.

— Bu içtiğin, geçen hafta getirdiğin tavşanın suyuna çorbadır... der.

Bir hafta sonra Hoca'ya bikaç köylü birden gelir.

— Biz, derler, hani iki hafta önca sana tavşan getiren biri vardı ya, onun köyündeniz, komşularıyız.

Hoca bunları da konuklar, olanını önlerine koyar, yedirir, içirir.

Daha ertesi hafta yine bikaç köylü daha gelir. Hoca,

— Siz kimlerdensiniz? diye sorar.

Köylüler,

— Biz, derler, hani üç hafta önce sana tavşan getirenin komşuları gelmişti ya, bizde o tavşan getiren köylünün komşularının komşularıyız.

Hoca, bunların önüne bir tas dere suyu getirip koyar, buyur eder.

Şaşıran köylüler,

— Bu nedir efendi? diye sorunca, Hoca,

— Bu da, der tavşanın suyunun suyu.

BANA GÖRÜNME DE

Hoca'yı çok çirkin bir kadınla evlendirmişler. Evliliklerinin ilk sabahı Hoca sokağa çıkarken karısı,

— Erkek akrabalarınızdan kimlere görüneyim, kimlere görünmiyeyim? diye sorunca, Hoca,

— Bana görünme de, demiş, kime görünürsen görün.

KUŞA BENZETMEK

Hoca, bir sulak tarlada bir leylek yakalayıp evine getirmiş. Leyleğin biçimini beğenmediği için, biraz gagasından, biraz ayaklarından, biraz da kanatlarından kesip,

— Hah işte demiş, bak, şimdi kuşa benzedin!

HIRSIZIN HİÇ Mİ SUÇU YOK

Hoca'nın eşeği çalınmış. Komşuları bunu duyunca, birisi,

— Bu çürük ahır kapısını neden değiştirmedin Hoca? demiş.

Başka biri,

— Üstelik, kapıyı kilitlememişsin... demiş.

Bir başkası,

— Hırsız ahıra girip eşeği alır götürür de insan uyanmaz mı, bu ne ağır uyku Hoca! demiş.

Kısacası herkes bitürlü söylemiş. Hoca da bunalıp,

— Yahu komşular, insaf edin, demiş, bütün kabahat yalnız bende mi, hırsızın hiç mi suçu yok?

NE SEN SOR NE BEN SÖYLİYEYİM

Adamın biri Hoca'ya bir kutu emanet etmiş. Adam epiy zaman görünmeyince, Hoca meraklanıp kutuyu açmış. İçinde bal varmış. Dayanamamış, balı yiyip bitirmiş. Bir zaman sonra adam gelip, emanet ettiği kutuyu almış ama, kutu hafif...

— Hocam, bu kutu neden böyle hafiflemiş dersin? diye sorunca, Hoca,

— Orasını ne sen sor, ne ben söyliyeyim... demiş.

Resim: Tan Oral

SESİ YARIN ÇIKAR

Hoca geceleyin, mollası İmad'la evine giderken, bir kilidi törpüleyen iki hırsız görürler.

İmad,

—Ne yapıyordu o adamlar? diye sorunca, Hoca,

— Rebap çalıyorlardı.. der.

İmad bu kez,

—Ama hiç sesi çıkmıyordu... deyince Hoca da,

— Onun sesi yarın çıkar... diye yanıt verir.

DESTİYİ KIRDIKTAN SONRA NEYE YARAR

Hoca, eline destiyi tutuşturduğu oğluna iki tokat attıktan sonra,

— Sakın desti yi kırmadan, pınardan su doldurda gel! demiş.

Karısı,

— Destiyi daha kırmadan çocuğa dayak atılır mı hiç... deyince Hoca da,

— A kadın, demiş, destiyi kırdıktan sonra tokatı atmışsın, neye yarar...

UMUT BİR ŞU DAĞIN ARDINDA

Eşeğini yitiren Hoca, hem arar, hem de türkü söylermiş. Böyle ne yaptığını soranlara,

— Eşeğimi yitirdim de arıyorum... demiş.

— Aman Hoca, demişler, bu ne biçim eşek arama böyle, türkü söyliyerek.

Hoca o zaman,

— Bir umudum şu dağın ardında, demiş, orda da bulamazsam, o zaman dinleyin siz bendeki gümbürtüyü..

UNUN VAR: YAĞIN VAR, ŞEKERİN VAR, HELVA YAPIP YESENE

Parasız bir gününde canı çok helva isteyen Hoca, bakkala gidip sormuş,

— Unun var mı?

— Var.

— Yağın var mı?

— Var.

— Şekerin de var mı?

— O da var.

O zaman Hoca,

— Be adam, demiş, öyleyse neden helva yapıp yemiyorsun?

KONUK YAZAR

DURSUN AKÇAM

OKUMAK GÜZEL ŞEY

Ortaokul birinci sınıfa yeni başlamıştım. Türkçe öğretmenimiz ilk derse girdi. Öteki öğretmenler gibi ne öğüt verdi, ne de not korkusu ile gözdağı!.. Çantasından bir kitap çıkardı:

' Çocuklar, size güzel bir hikâye okuyacağım. Sevceğinizi umarım." dedi. Canı istemeyen dinlemeyecekti. Ama gürültü etmek yasaktı...

Ağır ağır okumaya başladı öğretmen. Hepimizin anlayacağı bir rahatlık içinde okuyordu. Olayın akışına kapılmıştık. Kimseden çıt çıkmıyordu. Hikâye bitti, zil çaldı. İkinci derste öğretmen hikâye üstüne çeşitli sorular sordu, bizler yanıtladık. Yanlışlarımızı hoşgörü ile düzeltiyordu.

Okuma işlemi öteki ders saatlerinde de sürdürüldü. Türkçe kitaplarımızdaki metinlerle yetinmiyorduk. Öğretmen, o metinlerin alındığı kitapları da getiriyordu. Böylece bir hikâyenin, bir romanın parçasını değil, tümünü birden öğrenmiş oluyorduk. Daha başka şiirler, hikâyeler, röportaj, anı, gezi, deneme, tiyatro türünden seçme yazılar da okuyorduk ünlü yazarlardan.

Ders saatleri yetmez olmuştu. Yarım kalıyordu. bölünüyordu o güzel yazılar. Giderek onun da bir kolayını bulduk. Öğretmenin salık verdiği kitapları evimizde okumaya başladık. Okuduklarımızın özetini çıkarır, sınıfta anlatırdık. Arkadaşlarımız da yanlışları düzeltirler, kitabı çeşitli yönleriyle eleştirirlerdi.

Türkçe derslerini dört gözle bekler olmuştuk, okumayı sevmiştik. Elimize geçen kitapları, dergileri yarışırcasına okuyorduk... Ders demek, yalnız ders kitaplarındaki bilgileri ezberlemek değildi. Derslerin ana kaynağı ders dışındaki kitaplardaydı. Her gün yeni şeyler öğreniyorduk. Belleğimizde sözcükler çoğalıyor, dilimiz, ifademiz gelişiyordu, güçleniyordu...

Sınıfımızda 145 Selma'nın Türkçesi zayıftı. Öğretmen Selma'ya bir roman verdi. Selma bu romanı okuyacak, özetini yazdıktan sonra sınıfta anlatacaktı... Ne var ki arkadaşımız ödevini bir türlü yapmıyordu. Öğretmen her sordukça başını önüne eğer:

" Romanı daha bitiremedim öğretmenim..." derdi.

Aradan bir ay geçti, iki ay geçti. Selma'nın romanı bitmiyordu. Alt yanı 150 sayfalık kitaptı. Normal bir öğrenci için iki günlük, bilemedin üç günlük bir işti.

Öğretmenin hoşgörüsü tükenmişti:

"Romanı bekletme kızım, " dedi, "getir bir başka arkadaşın okusun..."

Selma yere baktı, yutkundu, kızardı, ağladı:

" Annem yırttı öğretmenim!.." diyebildi.

Kitap yırtmak çirkin bir işti. Bir sanat yapıtını sevmeyen kişi, insanı da sevmezdi, doğayı, kuşları, çiçekleri, müziği, resimi de sevmezdi. Kitaba düşman olanlar, güzel olan, iyi olan her şeyin düşmanı olurlardı. Ama bu iş bilmeden yapılmışsa hoş görülebilirdi.

" Üzülme kızım," dedi öğretmen, "sana bir başka kitap..."

Selma sözünü böldü öğretmenin:

"Bana kitap vermeyin öğretmenim!" dedi.

" Neden?.."

"Annem kızıyor. Roman senin ahlâkını bozar diyor, kötü yollara düşürür diyor, derslerinden kalırsın, sınıfta kalırsın diyor!.."

255 Orhan parmak kaldırdı:

" Evet öğretmenim, benim babam da öyle diyor. Romanımı sobaya attı..."

Tutucu analar - babalar, ders denince, okumak denince yalnız ders kitaplarındaki bilgilerin ezberlenmesini anlarlar. Eskiden kiliselerde, medreselerde de öyleydi. Öğrenciler, anlamını bilmedikleri yazıları ezberlemek zorundaydılar. Başka şey okumaları yasaktı!..

Bazı kitapların, dergilerin öğrencileri haylazlığa sürüklediği doğrudur. Ancak o niteliksiz yayınlar kolayca tanınır, bilinir. Dili bozuktur, anlatımı bozuktur, içeriği bozuktur. Yalnız öğrencilerin duygularını kamçılar, ters yöne sürüklerler.

Ama sanat yapıtları öyle mi?.. Öğretmenin salık verdiği kitaplar hiç kötü olur mu?.. Öğretmen, o ödevi Selma'ya boşuna vermemişti. Okuması, imlası, ifadesi zayıftı Selma'nın. İmgelemi de kuruydu. Kendi düşüncesi ile bir sayfa dolusu yazamazdı. Selma'yı bulunduğu durumdan kurtaracak tek kaynak okuyacağı romanlar, hikâyeler, anı, gezi, deneme türlerindeki sanat yapıtlarıydı.

Hangi yaşta olursa olsun okumayan insan susuz, besinsiz kuruyan ağaç gibidir. Böyle insanlar üniversiteyi de bitirmiş olsalar bile bir anlam ifade etmez. İnsanın bilgisi, kültürü kitapla büyür, gelişir, renklenir. Gözlemlerimle bilirim. Derslerde başarılı olan öğrenciler, ders dışı güzel kitaplar, dergiler okuyan öğrencilerdir. Yaşamları boyunca da onlar güçlü olmuşlardır.

Küçük yaştan okuma alışkanlığını almış olanlar hiç bir şeyden korkmasınlar. Okuma sevgisi insanla birlikte büyüyen sevgilerin en güzelidir. Okumak güzel şeydir...

LEONARDO DA VINCI

(1452-1519)

Leonarda da Vinci, 1425 yılında Vinci'de doğdu. Çocukluğu Floransa'da geçti. Babası onun resme olan yeteneğini sezince sanatçı Verrocchio'nun yanına verdi.

Yüzyıllardır oluşturulagelen sanat yapıtları içinde ünlüsü herhalde Mona Lisa adlı tablodur. Üzerinde pek çok konuşulan, hakkında kitaplar yazılan, her gün Paris'teki Louvre Müzesi'ni gezenlerin akın akın görmeye gittikleri bir tablodur bu. Yaratıcısı Leonardo da Vinci'nin adı anıldığında mutlaka bu tablo gelir akla. Oysa da Vinci yalnız resim alanında değil, heykel, mimarlık ve mühendislik gibi birçok sanat ve bilim dalında da büyük bir ustadır. Rönesans çağında yaşayan bu bilge kişinin buluşları, tasarıları yüzyıllar boyunca bilim adamlarına öncülük etmiş, pek çoğunun gerçekleşmesi için 400 yılı aşkın zaman geçmesi gerekmiştir.

Leonardo da Vinci'nin buluşlarının pek çoğu, ölümünden sonra sağa sola dağılan not defterlerinde kalmıştır. Yakın tarihlerde bir bölümü derlenip yayınlanan, ama pek çoğu kaybolan, ya da imzasının değeri yüzünden koleksiyoncuların elinde kalan bu notlarda helikopterden, fotoğraf için karanlık odaya değin yüzlerce modern buluşun izleri görülmektedir. On beşinci yüzyıl sonu ile on altıncı yüzyıl başında yaşamış bir insan için akıl almaz bir ileri görüşlülüktür bunlar.

15 Nisan 1452'de doğan Leonardo'nun çocukluğu, Floransa yakınlarında, doğanın hiç bir şey esirgemediği, cennet gibi yörelerde geçti. Müziğe ve resme büyük eğilimi vardı. Küçük küçük şiirler yazmaktan da geri durmuyordu.

Babası onun resme olan yeteneğini farkedince Verrocchio'nun yanına verdi. Verrocchio, Leonardo'nun ustalaşacağı bütün dallarda bilgisi ve görgüsü olan bir sanatçıydı. Kısa sürede öğrencisinde büyük ilerlemeler olduğunu görerek zamanının çoğunu ona ayırmaya başladı.

Leonardo saat çalışmalarının yanı sıra, matematik, fizik, botanik ve anatomi de çalışıyordu. Ancak bilim

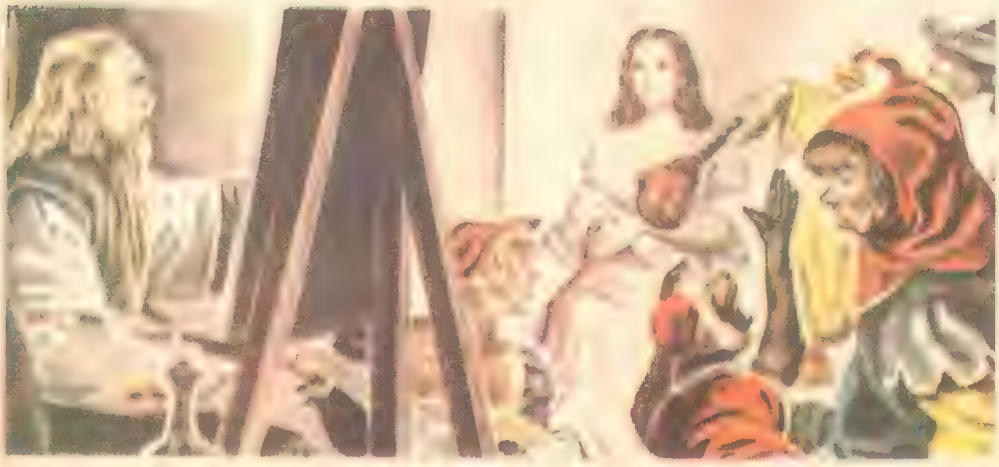

Leonardo "Mona Lisa"yı tam altı yılda tamamladı.

öğrenimi sanattan ayrı, sanatla ilişiksiz bir çalışma olarak görmüyordu. Onun gözünde bilim ve sanat ayrılmaz bir bütündü.

Resim yaparken kendinden geçerdi. Yaşama tutkundu. Özellikle insan resimlerinde ustalaşıyordu. Araştırmaları gittikçe anatomi üzerinde yoğunlaşıyordu. Ölüm döşeğindeki hastaları, idam edilen mahkumları, yeni doğmuş bebekleri saatlerce seyrediyor, notlar alıyor, desenler çiziyordu. O çağlarda iyi gözle bakılmadığı için kadavralar üzerinde gizli çalışmalar yapıyordu. Bu araştırmaları sonunda kasların birer kaldıraç, gözün bir mercek, kalbin bir 'hidrolik' pompa olduğunu, kalp atışıyla nabzın birbirine uyumluluğunu göstermeyi başardı.

Leonardo 1477 yılında Lorenzo da Medici adlı bir soylunun koruması altında çalışmalarını sürdürmeye koyuldu. Koruyucusunun (o çağlarda sanatı ve sanatçıyı kanatları altına alan soylular vardı) ilgisini özellikle askerlik alanındaki engin bilgisi çekiyordu. Gerçekten de Leonardo'nun tasarıları arasında tank, top bataryası, el bombası, gaz maskesi gibi ancak İkinci Dünya Savaşında tam anlamıyla gelişebilmiş silahlar vardı.

Lorenzo'nun yanında bulunduğu yıllarda "Kayaların Bakiresi" ve "Son Yemek" adlı çok ünlü tablolarını tamamladı. "Tamamladı" sözünü, Leonardo için dikkatli kullanmak gereklidir, çünkü O, hiç bir yapıtını kusursuzluğa, tam gelişmişliğe varmış olarak görmezdi. Belki de bu nedenle yapıtlarının hemen hemen hiçbirinin altını imzalamamıştır. Yapıtlarından günümüze ulaşanların çoğu bitirilmiş değildir.

Leonardo'nun bilim alanındaki çalışmalarının ardı kesilmiyordu. Aklını özellikle göklere takmıştı. Yıllarca kuşları inceledi. Onların kanat çırpışlarını, havalanışlarını, yükselip alçalışlarını gözledi.

Tasarımını yaptığı ilk uçan araç bir yusufçuk böceğini ya da yarasayı andırıyordu. İnsangücünden başka bir güçle hareket etme olanağı olmadığı için 'pilot' yüzüstü yatarak kanatları hareket ettirecekti. Kâğıttan modellerle pek çok deneme yaptı. Hatta bir keresinde kendi yaptığı bir araçla uçmaya bile kalktı. Ancak başarısızlığa uğrayarak bu istekten vazgeçti.Tasarıları, hafif bir motor gerçekleştirilmediği için yüzyıllar boyunca kâğıt üzerinde kaldı.

Leonardo'nun Louvre Müzesi'nde bulunan ünlü tablosu: Kayaların Bakiresi

Leonardo 1503 yılında, serbest ressam olarak hayatını kazanmaya başladı. O günlerdeki koruyucusu yeterli parayı ödemiyordu. Mona Lisa ya da öteki adıyla La Gioconda tablosuna başlaması bu yıla rastlar. Tamamlanması altı yılı bulan bu tabloda Floransalı Messer Gioconda'nın karısı Lisa Gherardini'yi görürüz. Gülümsemesindeki esrarengiz hava, geride görülen doğa parçasının ilginçliği ve daha birçok özelliğiyle haklı bir ün kazanan bu tabloyu Leonardo ısmarlayan Messer Gioconda'nın beğenmemesi üzerine satamamış, ancak büyük bir sevgi beslediği tablosunu Kralın davetlisi olarak Fransa'ya gittiğinde beraberinde götürmüştür. Fransa Kralı Birinci Francis 'Mona Lisa'yı 12,000 Franga satın alarak Louvre Sarayı'na asmıştır. Tablo bugün müzeye dönüştürülen bu sarayın bir salonunda özel bir bölmede, cam bir koruyucunun ardında saklanmakta ve teşhir edilmektedir.

Leonardo'nun yaşamının son yılları Fransa'da Amboise yakınlarında geçmiştir. 2 Mayıs 1519 yılında burada, yüzünden hiç eksik etmediği gülümsemesiyle son soluğunu vermiş ve uygarlık tarihinin en seçkin sayfalarından birine yazılmıştır.

TEMEL REİS

AHÇI

BU GECE BİR ARKADAŞIMLA BİRLİKTE YEMEĞE GİDECEĞİM.. SEN EVDE KALACAKSIN BÜCÜR ;-..

PEKİ AMA YALNIZ MI ?

BÜCÜR'LE BİRLİKTE BU GECE EVDE KALIRSAN, SANA BİR DÜZİNE HAMBURGER ISMARLAYACAĞIM...

ÇOK İYİ BİR ÖNERİ BU DOSTUM..

HANGİ OYUNU OYNAYALIM ?

BİLMİYORUM.. ÇOCUK OYUNLARI KONUSUNDA BİR UZMAN DEĞİLİM ;-...

SENİN SİN BU.. BEN İLE OYNAYACAKSIN ;

HIMM ;

AKLIMA GÜZEL BİR OYUN GELDİ ;

UMARIM BÜCÜR'LE OBUR İYİ VAKİT GEÇİRMİŞLERDİR ;

HU-HU ; BEN GELDİM..

BURADAYIZ TEMEL REİS ;

HEEY ; NE YAPIYORSUNUZ BAKAYIM ?...

LOKANTACILIK OYNUYORUZ.. BEN AHÇI OLDUM, OBUR DA BANA YÜZ TANE HAMBURGER ISMARLADI.

BU GECE İÇİN SÖZ VERDİĞİN BİR DÜZİNE HAMBURGERİ NE ZAMAN ISMARLAYACAKSIN TEMEL ?

12-31

PUL KÖŞESİ

Sardunya'da mektup kâğıtlarının üstünde yer alan mühür

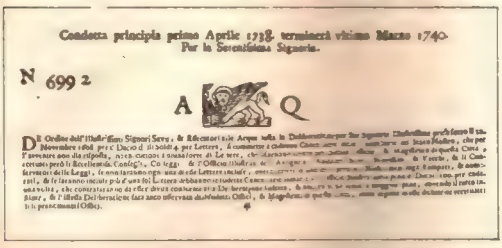

Condotta principia prima Aprile 1738. terminerà ultimo Marzo 1740.
Per la Serenissima Signoria.

N 699 2

A Q

Venedik'te mektup kâğıtlarının üstüne basılı mühür ve kâğıdın nasıl kullanılacağını belirten yazı

SARDUNYA VE VENEDİK

On dokuzuncu yüzyıl başlarında, Sardünya'da "ücreti önceden ödenmiş" mektuplar gönderilmeye başlandı. Bu haberleşmeyi Sardunya Krallığı yürütüyordu; posta tekeli devletin elindeydi, hiç bir özel kişiye bu yetki verilmemişti.

1819 yılında Sardunya'da mektup kâğıtları çıkarıldı. Bu kâğıtların boyu, yaklaşık 25 cm x 38 cm idi. Üstlerine soğuk mühür basılmıştı. Mühürde, at üstünde borusunu üfleyerek giden bir bebek resmi vardı. Bu mühür, "posta ücreti önceden ödenmiştir" anlamına geliyordu.

Venedik Cumhuriyeti'nin posta düzeni çok eskilere dayanır. Ticarete ağırlık veren bir devlet olduğu için, Venedik'te haberleşme konusu son derece önemliydi. Bu iş için Thurn und Taxis şirketinden yararlanılıyordu. Sonraları devlet, özel mektup kâğıtları çıkardı. Kağıtların başına Venedik'in simgesi olan aslan resmiyle A ve Q harfleri basılmıştı. A ve Q harfleri "Aqua" sözcüğünden geliyordu. ("Aqua", İtalyancada "su demektir.)

Haberleşmeyi düzenleme görevi de Sular Kurulu'na verilmişti. Bu simgenin altında, mektup kâğıdının nasıl kullanılacağı ve nasıl postalanacağı konusunda bilgiler vardı. Bu kâğıtlar 1609 — 1797 yılları arasında kullanıldı.

BİR ÖĞRETMENE SORUYORUZ

Ders konularıyla ilgili sorularınızı artık bu köşede yanıtlayabileceğiz, sevgili okurlar. Mektuplarınızı "Milliyet Çocuk Dergisi, Bir Öğretmene Soruyoruz, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul" *adresine bekliyoruz.*

Nükleer enerjinin ilk kez ne zaman bulunduğunu acaba bana açıklayabilir misiniz?

Doğan Aykon (İstanbul)

Nükleer enerji uzun araştırmaların ürünüdür. 20. yüzyılın başında atomun parçalanmasıyla, bundan bir dizi deney yapıldı. Nükleer enerji elde edildi. Bu enerji şimdiye dek insanların kullandığı enerjilerin en güçlüsüydü..

İkinci Dünya Savaşı'nda bu enerji taşımacılıkta ve endüstride kullanıldı. Nükleer güçlerle donatılan gemiler, ötekilerine kıyasla, daha uzun bir süre denizde kalabiliyor ve daha hızlı gidiyordu.

Nükleer enerjiden tarım alanında da yararlanıldı. Bu enerjiden yapılmış gübreler gerçekten iyi sonuç veriyordu.

Ama yapılan bütün bu iyi şeylere karşın işin bir de kötü yanı vardı: Atom Bombası ... İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna doğru, Amerikalılarca Japonya'nın Hiroşima ve Nagazaki kentlerine atıldı. Binlerce insan öldü. Binlercesi de çevreye yayılan radyoaktivitenin etkisiyle sakat kaldı...

HER TELDEN

"KRAL VE BEN" TİYATROYA AKTARILIYOR

Geçtiğimiz yıllarda televizyonda oynatılan dizinin başrollerini Yul Brynner ve Semantha Eggar paylaşmıştı...

Geçtiğimiz yıllarda televizyonda yayınlanan, "Kral ve Ben" dizisi hepimizin ilgisini çekmişti. Dizide başrolleri Yul Brynner ve Semantha Eggar paylaşıyordu.

Dizi, Siyam (bugünkü adıyla Tayland) kralının çocuklarına öğretmenlik etmeye giden bir İngiliz kadının başından geçenleri anlatıyordu.

Geçenlerde ise bu dizi tiyatroya aktarılmaya karar verildi. İngiliz öğretmenin iki çocuğu ve Siyam kralının çocuklarını oynayacak küçük oyunculara gerek vardı. Bu iş için bir yarışma açıldı. Başvuranlar çeşitli sınavlardan geçerek tiyatroya alındılar...

Yalnız bu küçük oyuncuları seçmek tiyatrocular için gerçekten güç oldu. Çünkü aralarında öyle yetenekli çocuklar vardı ki... Kuşkusuz bunlar birkaç yıl içinde ünlü birer oyuncu olacaklardı..

Sizlere sunduğumuz resimler bu seçmelerle ilgili. "Kral ve Ben" dizisine alınacak, daha doğrusu seçilecek küçükler çeşitli sınavlardan geçerken...

Sınav gününün bir başka yanı da, çocuklarını seçmelerin yapılacağı tiyatroya getiren annelerin heyecanı idi. Gerçekten de anneler tiyatronun kapısında büyük bir kuyruk oluşturuyordu.

Resimler: (Üstte) Çocuklar sınavda. (altta) Siyam Kralının çocuklarını oynayacak oyuncular.

TV

Bu aracın yardımıyla bir çok program daha ilginç bir biçime sokuluyor

BÜYÜLÜ BİR KUTU

"Action Replay", dilimizde bir hareketin yinelenmesidir.

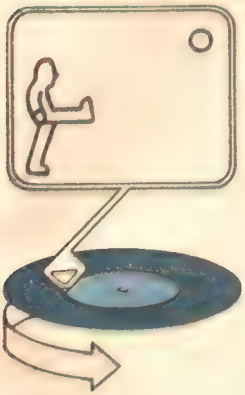

Televizyonda spor saatleri ve maç yayınları sanırız izleyicilerin en çok ilgisini çeken programlardan ikisi. Hele bir de yapılan yayın dış ülkelerden birinden olursa....

Futbolseverler bilirler. Futbolcunun biri gol atınca, o golü izleyemeyen izleyicilere, hareket bir kez daha yinelenir. Gol, yeniden gösterilir. Bunu gerçekleştirmek için televizyon teknisyenleri özel bir şey yapmazlar. Bir düğmeye basmak yeterlidir. Gerisini ise büyülü bir kutu yapar.

Tabii büyülü kutu işin şakası. Yayın sırasında maç bir altın plağın üzerine kaydedilir. Bir gol atılınca da kayıt durdurulur. Plak geri geri hareket eder ve maç ağır çekimle yeniden gösterilir.

Bu sistem dünyanın bütün büyük televizyonlarınca uygulanıyor. Maç, kayıt durdurulduktan sonra ağır çekimle izletiliyor. Yalnız hepsi değil. Bu aletin gücü son 30 saniyeyi izletmek için yeterli.

Şimdi hepinizin aklına bir soru gelebilir. "Bu sistem yalnızca maçlarda mı kullanılıyor" diye. Hayır. Bir çok yerde. Örneğin bir haber filminin yeniden yayımında kullanılıyor.

Sizlere sunduğumuz resimler ise bu sistemin nasıl çalıştığını açıklamaya çalışıyor.

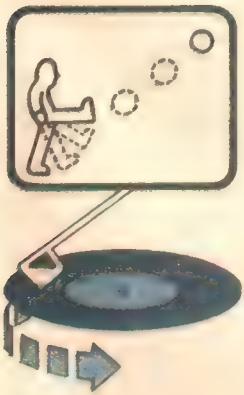

Şemalarla bu aracın çalışması. Gol atıldıktan sonra plak geri geri gidiyor. Ve yine çalıştırılmaya başlanıyor.

PEMBE PANTER

KORUYUCU

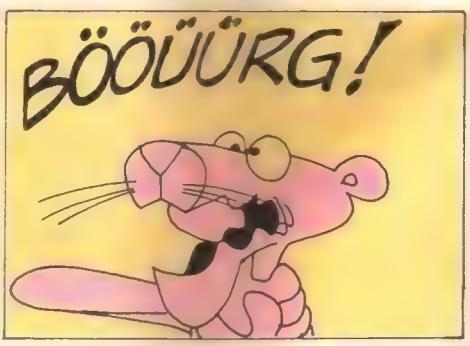

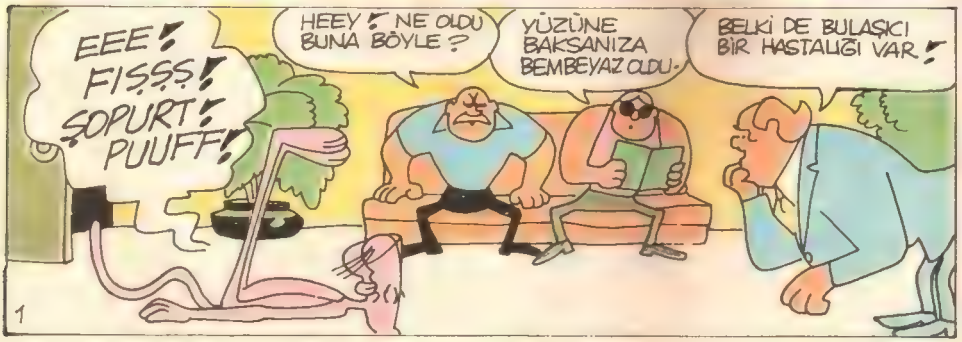

BEN HASTALIKTAN ÇOK KORKARIM... KAÇIYORUM!
BEN DE SONUMUN PEMBE PANTER GİBİ OLMASINI İSTEMEM!

ÇOK BAŞARILIYDIM... BEN DE DOĞUŞTAN TİYATROCU YETENEĞİ VAR.. İŞ BENİM ARTIK!...

BAY GÜZELSES!
DEMEK YALNIZ SEN GELDİN..

SENİ İŞE ALIYORUM.. ŞİMDİ DE SESİMİN NE KADAR GÜÇLÜ OLDUĞUNU GÖSTEREYİM...

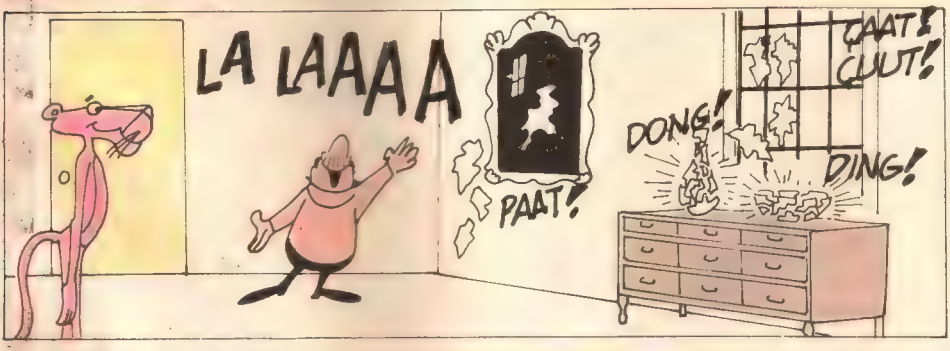
LA LAAAA
PAAT!
DONG!
ÇAAT!
ÇLUUT!
DING!

BURASI ÇOK SOĞUK. ŞÖMİNEYİ YAKIP BİRAZ ISINALIM, SICAK SESİNİZE DE İYİ GELİR!...

NE?!
ŞÖMİNE ÇOK KÖTÜ TÜTÜYOR!
EVET HAKLISINIZ!
2

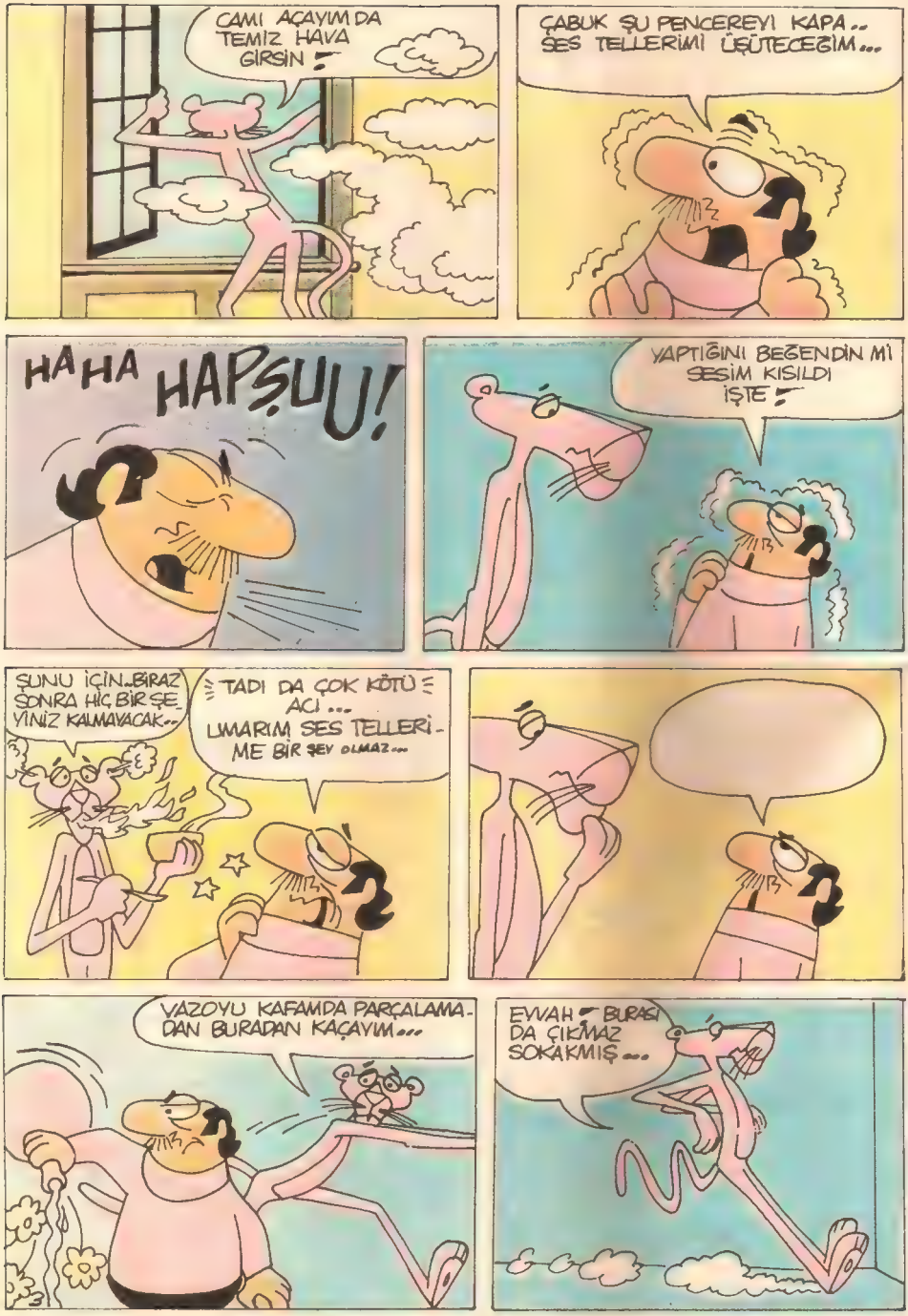
CAMI AÇAYIM DA TEMİZ HAVA GİRSİN!
ÇABUK ŞU PENCEREYİ KAPA.. SES TELLERİMİ ÜŞÜTECEĞİM...
HA HA HAPŞUU!
YAPTIĞINI BEĞENDİN Mİ SESİM KISILDI İŞTE!
ŞUNU İÇİN..BİRAZ SONRA HİÇ BİR ŞEYİNİZ KALMAYACAK..
TADI DA ÇOK KÖTÜ ACI... UMARIM SES TELLERİME BİR ŞEY OLMAZ...
VAZOYU KAFAMDA PARÇALAMADAN BURADAN KAÇAYIM...
EYVAH! BURASI DA ÇIKMAZ SOKAKMIŞ...

AAAAA!
ÇAAT!
HEEY! NE YAPTIM GÖRDÜNÜZ MÜ?
BEN BU SESLE ŞARKICI BİLE OLURUM!
EEEEE!
ÇATIIIIRR!
SİZ SES TELLERİNİZİ BİRAZ DİNLENDİRİN... BEN SİZİN YERİNİZE ŞARKI SÖYLERİM... BELKİ ÜNLÜ BİRİ DE OLURUM..
HAH! HAY! SÖYLEDİKLERİNİ DUYAMADIĞIM ÇOK İYİ OLUYOR...
SON

Yanıtlar 64. sayfada

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	C	M	A	Y	N	K	I	L	A	B
2	S	O	R	E	T	N	A	P	E	M
3	I	P	I	O	R	L	M	P	I	M
4	N	A	T	U	G	N	A	R	O	T
5	D	T	A	Y	I	N	Y	N	K	O
6	U	E	K	K	D	O	M	A	E	P
7	R	Z	V	A	Z	K	U	Ş	L	O
8	U	D	K	E	D	I	N	V	E	P
9	G	İ	B	R	K	E	S	A	B	I
10	N	R	L	A	E	U	V	T	E	H
11	A	N	S	F	Ç	T	Ş	E	K	İ
12	K	İ	P	R	İ	K	M	U	Z	H

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yukarıdaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden..

Saklı sözcükler: Orangutan, Maymun, Arı, Devekuşu, Kedi, Hipopotam, Zebra, Panda, Keçi Yılan, Kelebek, Fil, Balık, Kanguru, At, Panter Kirpi, Fare, Tavşan, Deve Ayı, Kuş.

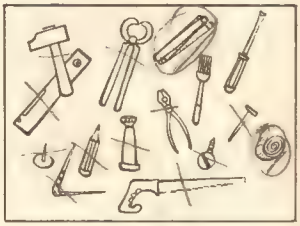

ALETLER

İki resimde aynı aletler bulunmuyor. Acaba Alttaki resimde eksilen aletlerin hangileri olduğunu bulabilir misiniz

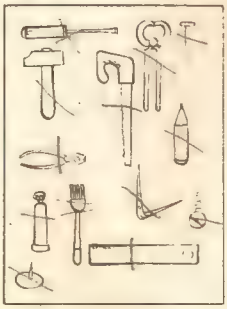

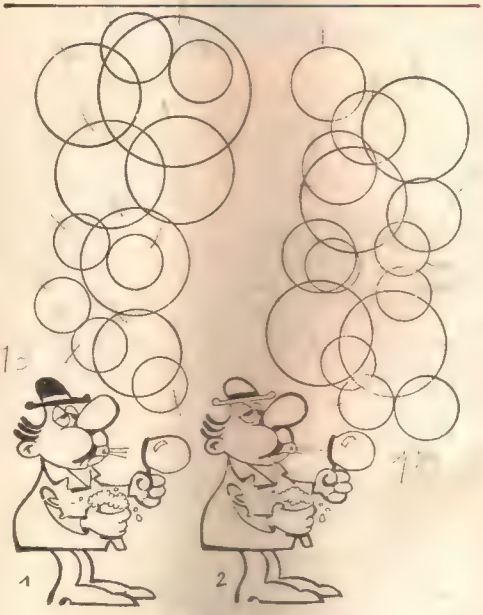

BALONLAR

Sabunlu sudan balon yapıp uçuran bu iki adamın şu anda kaçar balon yapmış olduğunu sayabilir misiniz?

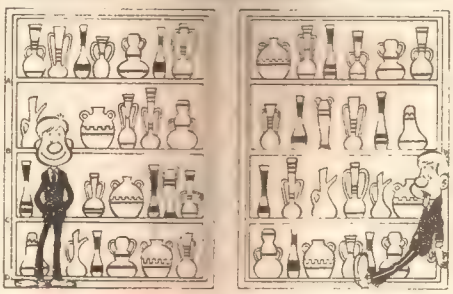

ANTİKACI

Antikacı eşyalarını düzeltip yemeğe gitti. Dönüşte bütün rafların yerini değişmiş buldu. Rakam aynıydı ama sağdaki vitrinde, soldakinden bir eşya eksik bir tane de fazla vardı. Acaba hangileri?

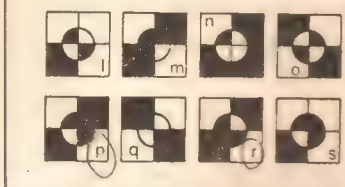

ŞEKİLLER

Bu şekillerden ikisi birbirine her yönüyle eşittir. Acaba hangisi olduğunu bulabilir misiniz?

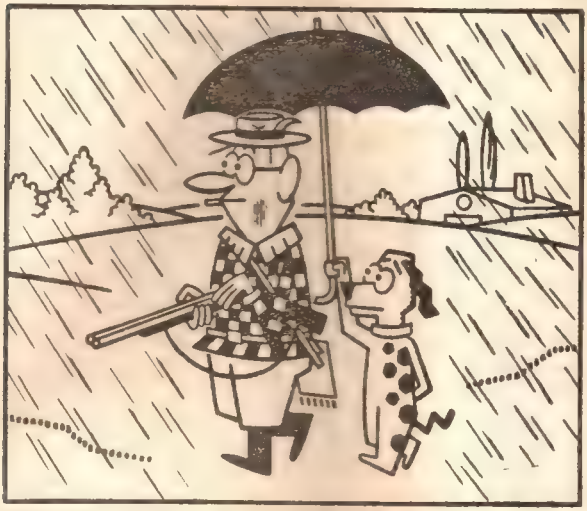

8 FARK Yukarıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	S	A	N	A	T	K	A	R
2	A	R	A	T	Ö	R	■	A
3	L	İ	K	Ö	R	■	A	R
4	A	R	■	L	E	Y	L	O
5	N	■	A	Y	N	A	■	R
6	■	İ	L	E	■	M	İ	■
7	A	R	A	■	S	A	K	A
8	K	İ	N	■	E	K	İ	N

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Sanatçı. 2) Bir işi salt kendi beğenisi için yapan. 3) Bir içki adı – İskambilde birli. 4) Yüzey ölçüsü birimi – Bir kadın adı. 5) İnsanın kendini görmesi için kullandığı cam ya da maden levha. 6) Bir bağlaç – Bir nota. 7) İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık – Bir kuş adı. 8) Öç almayı amaçlayan gizli düşmanlık – Tahıla, tarlaya atıldığı anda harman olana dek verilen isim.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:1) İri kıyılmış etten yapılan bir tür sucuk – Beyaz 2) Emir veren – Büyük, kocaman. 3) (tersi) Damarlarımızda dolaşan kırmızı renkli sıvı – Saha. 4) Sanatçıların çalıştıkları yer. 5) Merasim – Bir şart takısı. 6) Kuruşun kısa yazılışı 8) Gözlem – En kısa zamanda parçası.

4	1	4	1
2	1	4	3
3	4	1	2
1	4	1	4

TOPLAMA

Boş karalere 1,2 ve 4 rakamlarını öyle yerleştirelim ki; soldan sağa, yukardan aşağı yapacağımız her toplamada "10" rakamını elde edelim.

MISTIK

– İhtiyarlık ikinci çocukluktur. Doğru mu dedeciğim?
– Evet yavrum.
– Öyleyse gel birdirbir oynayalım.

Mektup Arkadaşı

- OLCAY AKTAŞ: Yaşım 11. Boş zamanlarımda, resim yapar, kitap okurum. Pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum. Adres: Emirbeyazıt Mah. Çiçek Sok. Pelin Ap. 7/5 MUĞLA
- ALİ SAVAŞ: Yaşım 15. Müzik dinlemeyi, çalışmayı çok severim. Fenerbahçeliyim. Yazışacağım. Adres: Peker Sok. Prenses Palas D. 9 Levent – İSTANBUL
- HESNA KISALAR: Yaşım 9. Kitap okumayı, televizyon seyretmeyi, gezmeyi, ders çalışmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Hacı Hüseyin ağa Mah. Nuri Efendi Sok. No: 24/2 Samatya – İSTANBUL
- GÜVEN YALVAÇ: Yaşım 16. Futbol ve basketbol oynarım. Gezmeyi ve müzik dinlemeyi severim. Yaşıtım arkadaşlarla yazışacağım. Adres: İstasyon Cad. M. Fevzi Çakmak Sok. No: 5 K. 3 D. 2 Düzce – BOLU
- HATİCE ORTAELLİİKİ: Yaşım 15. Boş zamanlarımda müzik dinler, spor yapar, kitap okur, şiir yazarım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Cedediye Mah. Hünkar Sok. No: 12 KONYA
- İBRAHİM KARAVİN: Yaşım 14. Pul biriktiririm. Yüzmeyi severim. Dergi okurlarıyla yazışacağım. Adres: Kent Oteli RİZE

YANITLAR

- SÖZCÜK AVCILIĞI: Orangutan (I —4, düz, sola), Maymun (G—3, düz aşağıya), Arı (C—1, düz, aşağıya), Devekuşu (A—5, çapraz, aşağıya), Kedi (C—8 düz, sağa), Hipopotam (J—10, düz, yukarıya), Zebra (E—7, çapraz, aşağıya), Panda (H—3, Çapraz, aşağıya) Keçi (E—9, düz, aşağıya), Yılan (D—1, çapraz, aşağıya), Kelebek (I—5, düz, aşağıya), Fil (A—8, çapraz, aşağıya), Balık (1—J, düz sola), Kanguru (A—12, düz, yukarıya), At (B—4, düz, aşağıya), Panter (H—2, düz, sola), Kirpi (E—12, düz, sola) Fare (D—11, düz, yukarıya), Tavşan (I—10, düz, yukarıya) Deve (E—8, çapraz, aşağıya), Ayı (C—5, düz, sağa), Kuş (F—7, düz, sağa)

- ALETLER: Alttaki resimde katlanan tahta metre ile mezura eksik.

- BALONLAR: Birinci adam 13, ikinci adam ise 15 balon yapmış.

- ANTİKAÇI: Soldaki vitrinde "C" rafındaki soldan ikinci eşya sağda yok. Sağdaki vitrinde birinci rafta soldan üçüncü ile ikinci rafta, sağdan ikinci aynı desende oldukları için biri fazla...

- ŞEKİLLER: 1 ve 2 numaralı şekiller eştir.

- 8 FARK: (1) Adamın burnunun ucundaki dağın çizgisi. (2) Tüfeği tutan parmağı. (3) Heybesiyle pantalonu arasındaki açıklık. (4) Köpeğin tuttuğu şemsiyenin sapı. (5) Solda, yukarıdaki evin yanındaki ağaç. (6) Köpeğin sol kulağının kıvrımı. (7) Köpeğin sağ ayağı. (8) Adamın şapkasından çıkan tüy.

- KARE BULMACA: Soldan sağa: 1) Sanatkar. 2) Amatör. 3) Likör — As. 4) Ar — Leyla. 5) Ayna. 6) İle — Mi. 7) Ara — Saka. 8) Kin — Ekin.
Yukarıdan aşağıya: 1) Salam — Ak. 2) Amir — İri. 3) Nak — Alan. 4) Atölye. 5) Tören — Se. 6) Kr — Yamak. 7) Al — İki. 8) Rasat — An.

- TOPLAMA:

4	1	4	1
2	1	4	3
3	4	1	2
1	4	1	4

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

ANNEM

Sevmeyi bilen
Beni okşayan, seven
Derslerime yardım eden
Yine annemdir.

Yemeyip yediren
Yatmayıp yatıran
Gece gündüz çalışan
Yine annemdir.

Tatlı söz, güler yüz onda
Sevgi dolu yürek onda
Büyüttü beni
Her zaman doğru yolda

IRMAK RENDA

SAVAŞ

Savaşı hiç sevmem
Çünkü insanlar ölür,
yaralanır
Nice kentler yokolur
Bütün insanlar barış içinde
yaşasalar
Dost olsa herkes birbiriyle
Sevincim büyük olur

Silâh yarışı olmasa
Bombalar tabancalar
patlamasa
Dünya bir olabilse böyle

Silâhların patlamalarını
istemiyorum
Küçüklerin kinci olarak
yetişmelerini istemiyorum
Savaş olmasını istemiyorum
İşte ben böyle bir dünya
istiyorum

GÜLİZ YÜCER

ANNECİĞİM

Sen bir meleksin,
İster kızarsın,
İster öpersin,
Ama sen benim,
Sevgili annemsin.

SEÇİL TABLI

UZAY VE BİLİM

Kim biliyor uzayın sonunu?
im biliyor başka
dünyaları?
Kim biliyor canlılar
olduğunu?
Bir gün açıklayacak bilim
Bütün bunları....

Belki uzun kulaklı
Uzun burunlu bir canlı
Belki kısa boylu
Şişko komik bir canlı
Bir gün açıklayacak bilim
Bütün bunları....

ASUDE AĞTAŞ

Can

DENİZ

Masmavi suyu
Durgun denizin
Hoşuna gider hepimizin

Denizin zevki bir başka olur
Hem denizde balık boldur

Denizi severim
Çok da özlerim
Bir an önce
Yaz gelsin isterim

GAYE KARAKURT

YARDIM

Uçağın motorlarından biri bozulmuştu. Yolcular panik içindeydi. Kaptan pilot paraşütünü takmış, atlamadan önce yolculara:

Hiç telaşlanmayın, dedi. Yardım aramaya gidiyorum.

LEVENT KARSLI

Zafer Temoçin

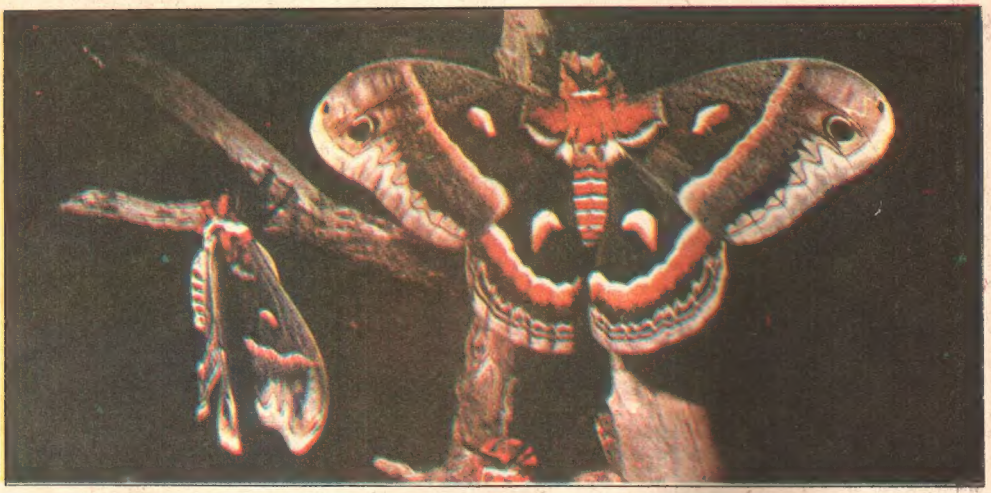

HAYVANLAR ANSİKLOPEDİSİ

⑧

KELEBEK

Kelebekler, böcekler sınıfının bir takımıdır. Gündüz ve gece kelebekleri olarak iki büyük gruba ayrılır. Evrenin hemen hemen her bölgesinde bulunur. Gündüz kelebeklerinin renkleri çoğunlukla daha parlaktır. Duyargaları uçlara doğru kalınlaşır. Gece kelebeklerinin yapıları ise daha ağır ve tüylüdür. Tüylü duyargaları bulunur. Kelebeklerin dört evreli bir yaşam çevrimi vardır. İlk evrede yumurta oluşur. Bu yumurtalardan da tırtıl oluşur, tırtıl pupa olur ve sonuçta kelebek gelişmiş biçimini alır. Yumurta yavrunun iyi gıdalanabileceği bir bitkinin üzerine bırakılır. Kelebeklerde görme duyusu çok iyi bir biçimde gelişmiştir. Morötesi ışınları da görebilirler. Karşı cinsi çekmek için koku salarlar. Çok değişik görünümleri vardır. Bu görünümlerine iki biçimlilik denir.

KAPTAN VE ÇOCUKLARI

JOE MUSIAL

AVA GİTMEYE NE DERSİN DOSTUM

HAYIR.. BURADA DİVANDA UZANIP UYUYACAĞIM...

HAH! BİR GÜN DOMUZ DİYE İNEĞİ VURMUŞTU!

HAH!

KORKARIM BU KEZ YALNIZ GİDECEKSİN. BURASI ÇOK RAHAT.. KAKTÜS GİBİ..

HIIIRR!

KAKTÜS MÜ? NE DEMEK İSTİYORSUN?

BAZEN ÇOK GARİP ŞAKALAR YAPIYOR.. HİÇ ANLAMIYORUM...

ÇOK DOĞRU ANNE...

KAKTÜŞ İÇEĞİNİN ÜZERİNDE UYUNUR MU?

HAH! ÇOK KOMİKSİN

İYİ FİKİR.

NEDEN OTLARIN ÜZERİNE UZANIYORSUN? BENİM YATAĞIMA YATSANA!

PEKİ ÖYLE OLSUN!

ANNENİN SÖZLERİNİ DİNLEMİYORSUN ÖYLE Mİ? BEN SANA NE YAPARIM BİLİYOR MUSUN?

BIRAK BENİ!

AMANİN!

HEEEY!

© King Features Syndicate, Inc., 1967. World rights reserved.

AZ ÖNCE BANA KAKTÜSLERİN ÜZERİNDE UYUYORUM DİYORDU ŞİMDİ DE BAĞIRIYOR...

ONUN İŞİNE AKIL ERMEZ

AYY!

OFF!

YANDIM!

ÜZERİNDEKİ DİKENLERİ TEMİZLEMEK İÇİN EN AZ BİRKAÇ GÜN UĞRAŞIR

7-9

Musial

PUF PUF

BİZİM ALİ
KAT
EK
IRIR
DİKKAT
KÖPEK
ISIRIR
DİKKAT
KÖPEK
ISIRIR
DİKKAT
KÖPEK
ISIRIR
DİKKA
KÖPE
ISIRIR